

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор

ДНЗ «Лисянський професійний аграрний ліцей»

Олександр ЯЦЮК

«28» серпня 2026 року

ІНТЕГРОВАНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для підготовки спеціалістів на основі базової середньої освіти з отриманням повної загальної середньої освіти у ДНЗ «Лисянський професійний аграрний ліцей»

з професії: «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів (код-6111); Садовод 3-го розряду (код-6112)»

Кваліфікація: плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; садовод 3-го розряду

ПОГОДЖЕНО:

Педагогічною радою

ДНЗ «Лисянський ПАЛ»

Протокол №1 від 28.08.2026 року.

Освітня програма буде введена в дію з «01» 09 2026 року

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО:

На засіданні методичної комісії педагогічних працівників сільськогосподарського напрямку

Протокол № 11 від 17.08.2026 року.

Голова методичної комісії

Олександр МАРУСІЧ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Інтегрована освітня програма «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів (код-6111); Садовод 3-го розряду (код-6112)» складена на основі Державних освітніх стандартів з професій «Плодоовочівник» (СП (ПТ)О 6111 А.01.10 – 2023) затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05 квітня 2023 року №398, професії "Садовод" (ДСПТО 6112.АО.01.10-2014), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від «24» жовтня 2014 р. № 1213 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступенів (наказ МОН України від 20.04.2018 №408), наказу МОН України від 20.06.2025 № 890 "Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня", наказу МОН України від 30 червня 2026 року № 1003 «Про затвердження навчальної програми курсу «Основи національного спротиву» для здобувачів професійної освіти» та базується на відповідних нормативно-правових актах: закон України «Про освіту», «Про професійну освіту», «Про фізичну культуру і спорт», наказ Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічних навчальних закладах», Лист департаменту професійної освіти МОН України від 26.04.2018 № 3-440 «Про методичний супровід упровадження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу».

Форма здобуття освітньої кваліфікації за професією: інституційна.

Інтегрована освітня програма розрахована на навчання студентів, які отримали базову середню освіту і не мали медичних протипоказань для практичного виконання робіт з цієї професії, а також з урахуванням вимог Переліку важких робіт і робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених Міністерством охорони здоров'я України № 256 від 29.12.1993.

Структурування змісту програми базується на компетентнісному підході, що передбачає формування і розвиток у студентів ключових, загальних та професійних компетентностей.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (комунікативна, математична, особистісна, соціальна, навчальна, громадянська, підприємницька, екологічна, енергоефективна, цифрова), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують

ефективну професійну й міжособистісну взаємодію.

Ключові компетентності набуваються впродовж строку освітньої програми та можуть розвиватися у процесі навчання протягом усього життя шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

Професійні компетентності визначають здатність особи в межах повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Результати навчання за інтегрованою освітньою програмою формуються на основі переліку ключових і професійних компетентностей та їх опису.

Інтегрована освітня програма з підготовки спеціалістів на основі базової середньої освіти з отриманням повної загальної середньої освіти з професії «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів (код-6111); Садовод 3-го розряду (код-6112)» із професійної кваліфікації «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; Садовод 3-го розряду» розрахована на 4044 годин (зокрема 28 годин на кваліфікаційну атестацію та 28 годин на Державну підсумкову атестацію), містить розподіл годин між загальноосвітньою, загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовками, в процесі яких забезпечується здобуття особою повної загальної середньої освіти, 1-9 результатів навчання з професії «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів» та модулями з професії «Садовод 3-го розряду» та формування ключових, загальних та професійних компетентностей.

На загальноосвітню підготовку відводиться 2126 годин, загальнопрофесійну підготовку – 131 година, для професійно-теоретичної підготовки – 536 годин, для професійно-практичної підготовки – 1150 годин. Також на III курсі передбачено вивчення курсу «Основи національного спротиву» обсягом 45 годин.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з питань охорони праці. Додаткові теми з охорони праці, що стосуються технологічного виконання робіт, застосування матеріалів, обладнання чи інструментів включаються до робочих навчальних програм.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств, установ, організацій.

До самостійного виконання робіт допускаються особи лише після навчання і перевірки знань з охорони праці.

З метою визначення досягнутих рівнів професійної кваліфікації студентів з професії «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів (код-6111); Садовод 3-го розряду (код-6112)» проводиться державна (поетапна) кваліфікаційна атестація, на яку відводиться 28 годин та присвоюється відповідна кваліфікація «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; Садовод 3-го розряду».

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розроблено з урахуванням пропозицій підприємств, установ та організацій відповідно до вимог професійного стандарту, потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Здобувачу професійної освіти, який при первинній професійній підготовці опанував відповідну освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст» з професії «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; Садовод 3-го розряду» та видається диплом державного зразка.

Умовні позначення, що використовуються:

ДСПТО – державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти;

КК – ключова компетентність;

ЗПП – загальнопрофесійна підготовка;

ПК – професійна компетентність;

РН – результат навчання;

ЛПР – лабораторно-практична робота;

ДКА – державна кваліфікаційна атестація.

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИПУСНИКА

Професія: Плодоовочівник; Садовод

Кваліфікація: плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; садовод 3-го розряду

Повинен знати:

- ~ правила користування ручним садовим інвентарем під час виконання найпростіших робіт у плодорозсадниках та садках;
- ~ будову інвентарю, апаратури, машин і знаряддя, що застосовуються в садівництві та правила їх експлуатації;
- ~ правила підготовки саджанців до окулірування, прищеплення та їх проведення: прикопування живців, саджанців на зимове зберігання;
- ~ способи розмноження плодових і ягідних культур, умови для вирощування високоякісних саджанців і вимоги до них;
- ~ правила прищипування (пінцирування) пагонів;
- ~ формування крон молодих та плодоносних дерев, знімання плодів з дерев зерняткових та кісточкових порід, збирання ягід;
- ~ основні біологічні особливості плодових і ягідних культур, що вирощуються у певній зоні, їх вимоги до умов зовнішнього середовища;
- ~ основні районовані сорти плодових і ягідних та виноградної культур, їх біологічну і господарську характеристику (врожайність, скоростиглість, морозо- і засухостійкість, лежкість, стійкість до хвороб і шкідників, транспортабельність);
- ~ види добрив, їх основні фізико-хімічні властивості та способи внесення в ґрунт;
- ~ основи агротехніки плодово-ягідних та виноградної культур, що вирощуються в господарстві, строки проведення і техніку виконання робіт з їх вирощування;
- ~ шкідників і хвороб плодових, ягідних та виноградної культур, найбільш розповсюджених у зоні знаходження господарства і заходи боротьби з ними;
- ~ види пестицидів і правила їх зберігання, застосування та вимоги безпеки праці під час роботи з ними;
- ~ особливості збирання врожаю плодових, ягідних та виноградної культур, заготівельні стандарти на плоди, ягоди і виноград, правила їх сортування, пакування і перевезення;
- ~ умови та способи довготривалого зберігання плодів, ягід і винограду; найпростіші способи переробки плодів, ягід і винограду;
- ~ методи роботи, організації та оплати праці, що сприяють підвищенню продуктивності праці;
- ~ методи контролю за якістю робіт і продукції;

~ правила і норми охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Завдання та обов'язки

~ Збирає, виносить та переробляє на мульчу гілки, кору, листя, сучки в садах, розсадниках, ягідниках і на суничних плантаціях.

~ Виконує основні роботи з підготовки ґрунту для посіву і садіння плодових і ягідних культур; вибирає ділянку під плодові і ягідні культури з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов зони.

~ Обв'язує від зайців та інших гризунів молоді дерева.

~ Виконує роботи із запобігання примерзанню, випріванню.

~ Накриває на зиму з влаштуванням каркасів і без них, знімає, прикриває та розбирає каркаси.

~ Притінює та трамбує сніг у пристовбурних кругах.

~ Забезпечує робочі місця садивним матеріалом, добривами та інвентарем.

~ Підготовляє, вносить в ґрунт органічні і мінеральні добрива вручну та із застосуванням машин; проводить підживлення плодових, ягідних і виноградних культур.

~ Підготовляє до посіву насіння плодових, ягідних і виноградних культур, протруює, пророщує і стратифікує насіння; визначає кращі сорти плодових культур; визначає якість садивного матеріалу.

~ Визначає строки садіння плодових і ягідних культур.

~ Проводить висів насіння плодових, ягідних і виноградних культур із застосуванням сівалок та вручну в шкільку сіянців.

~ Обробляє ґрунт та доглядає за сіянцями в шкільці.

~ Проводить щеплення кісточкових і зерняткових культур. Знімає обов'язки з окуліровок та прищеплень, прикопує живці, саджанці та сіянці на зимове зберігання.

~ Протирає штамби перед окуліруванням

~ Садить плодово-ягідні сіянці, живці, саджанці, дички.

~ Проводить вибірку саджанців із розсадників, висаджує їх в ґрунт вручну та із застосуванням садивних машин.

~ Виконує формування крон молодих та обрізує плодоносні дерева.

~ Виконує всі роботи з догляду за плодовими, ягідними і виноградними культурами із застосуванням засобів механізації.

~ Проводить боротьбу зі шкідниками та хворобами плодових, ягідних і виноградних культур.

~ Збирає урожай з дерев зерняткових, кісточкових порід та ягід. Заготовляє насіння плодових і ягідних культур.

~ Підготовляє плоди і ягоди до продажу, сортує їх і пакує в тару.

~ Готує сховища до зберігання плодів і ягід, проводить дезінфекцію приміщень.

~ Сортує плоди і ягоди, підготовляє їх до зберігання, переробки і консервування, виконує роботи з їх первинної переробки.

- ~ Визначає рівень ефективності та доцільність ведення галузі садівництва;
- ~ проводити перевірку фізіологічного стану і сортової достовірності садивного матеріалу; визначити потребу в садивному матеріалі; здійснювати своєчасне проведення технологічних прийомів з догляду за плодовими насадженнями.
- ~ Дотримується правил і норм з охорони праці, пожежної безпеки, виробничої санітарії та гігієни.

**Зведена таблиця відповідності компетентностей, результатів навчання, модулів освітнім компонентам
з професії «Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; Садовод 3-го розряду»**

Професія: Плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів; Садовод 3-го розряду

Вимоги до особи, що здобуватиме освіту: базова загальна середня освіта

Кваліфікація випускника: плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів, садовод 3-го розряду

Загальний фонд навчального часу: 4044 год.

№ п/п	Освітні компоненти (навчальні предмети) за видами підготовки	Загальний обсяг навчального навантаження	Плодоовочівник										Садовод	
			1 розряд			2 розряд			3 розряд			Всього годин	3 розряд	Всього годин
			PH.1	PH.2	PH.3	PH.4	PH.5	PH.6	PH.7	PH.8	PH.9			
1.	Загальнопрофесійна підготовка	131	67	5	44	5	0	0	0	0	0	121	10	10
1.1.	Ділова мова та культура спілкування (КК 1.)	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
1.2.	Основи обліку, калькуляції та звітності (КК 2.)	17	9	-	3	5	-	-	-	-	-	17	-	-
1.3.	Основи професійної етики та психології (КК 3.)	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
1.4.	Основи трудового законодавства (КК 4.)	14	-	-	14	-	-	-	-	-	-	14	-	-
1.5.	Основи галузевої економіки і підприємництва (КК 5.)	10	-	-	10	-	-	-	-	-	-	10	-	-
1.6.	Основи енергоефективності (КК 6.)	12	-	-	12	-	-	-	-	-	-	12	-	-
1.7.	Інформаційні технології	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-

	(КК 7.)													
1.8.	Основи правових знань (ЗПП)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
1.9.	Охорона праці (ЗПК 1.)	30	20	5	5	-	-	-	-	-	-	30	-	-
2.	Професійно-теоретична підготовка	536	35	30	30	55	36	25	55	36	36	338	198	198
2.1.	Плодоовочівництво	140	12	10	18	29	16	-	55	-	-	140	-	-
2.2.	Основи землеробства	64	7	6	-	11	4	-	-	36	-	64	-	-
2.3.	Шкідники і хвороби сільськогосподарських культур	27	5	3	5	10	4	-	-	-	-	27	-	-
2.4.	Механізація сільськогосподарського виробництва	70	4	8	5	5	12	-	-	-	36	70	-	-
2.5.	Зберігання і переробка сільськогосподарської продукції	37	7	3	2	-	-	25	-	-	-	37	-	-
2.6.	Основи агрономії	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	26
2.7.	Плодівництво і ягідництво	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
2.8.	Виноградарство	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
2.9.	Декоративне садівництво	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	12
2.10.	Механізація виробничих процесів у плодівництві і виноградарстві	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	16
2.11.	Інтегрований захист плодових, ягідних культур і винограду від шкідників та хвороб	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
2.12.	Первинна переробка і зберігання плодів, ягід та винограду	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	24

2.13.	Бджільництво	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
3.	Професійно-практична підготовка	1150	79	65	83	79	104	112	87	88	123	820	330	330
3.1.	Виробниче навчання	462	30	30	48	30	48	42	24	18	18	288	174	174
3.2.	Виробнича практика	688	49	35	35	49	56	70	63	70	105	532	156	156
4.	Загальноосвітня підготовка	2126												
5.	Основи національного спротиву	45												
6.	Консультації	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	8
7.	Державна підсумкова атестація	28												
8.	Державна кваліфікаційна атестація	28	7			7			7			21	7	7
9.	Загальний обсяг навчального часу (без п. 6)	4044	181	100	157	139	140	137	142	124	159	1300	545	545

У зв'язку з неперервним навчанням на декілька професій з метою запобігання дублювання змісту освітніх програм скорочено базовий блок та професійно-теоретичну підготовку з професії "Садовод" (ДСПТО 6112.АО.01.10-2014), а саме: навчальний предмет «Основи галузевої економіки та підприємництва» на 10 годин, «Інформаційні технології» – 6 годин, «Охорона праці» – 18 годин. Вказані навчальні предмети вивчатимуться за професією «Плодоовочівник» (СП (ПТ)О 6111 А.01.10-2023).

В загальному, базовий блок та професійно-теоретичну підготовку з професії ""Садовод" (ДСПТО 6112.АО.01.10-2014) скорочено на 34 години (6 % навчального часу).

І. Ключові компетентності з професії

Код	Ключові компетентності	Знати	Уміти	Назва предмета	К-ть годин
Загальнопрофесійна підготовка					
КК 1.	Комунікативна компетентність	- професійну лексику та термінологію; - правила професійного спілкування; - види документів у професійній діяльності; - правила створення та ведення документації.	- використовувати професійну лексику та термінологію; - ефективно спілкуватися та вести переговори з колегами, керівництвом, клієнтами; - дотримуватися професійної етики та етикету; - слухати та доносити власну думку; - складати та користуватися документами у професійній діяльності	Ділова мова та культура спілкування	12
КК 2.	Математична компетентність	правила проведення математичних розрахунків у професійній діяльності.	застосовувати математичні розрахунки у професійній діяльності, визначати обсяги матеріалів та робіт.	Основи обліку, калькуляції та звітності	17
КК 3.	Особистісна, соціальна й навчальна компетентність	- правила професійної етики та етикету; - поняття особистості, риси характеру, темперамент; - типи поведінки людей; - особливості роботи в команді, співпраці з іншими командами підприємства; - причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у колективі.	- працювати в команді; - відповідально ставитися до професійної діяльності; - самостійно приймати рішення; - діяти в нестандартних ситуаціях; - планувати трудову діяльність; - знаходити та набувати нових знань, умінь і навичок; - визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; - оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя; - дотримуватися культури професійної поведінки в колективі; - запобігати виникненню конфліктних ситуацій.	Основи професійної етики та психології	12
КК 4.	Громадянсько-правова компетентність	- основи трудового законодавства; - основні трудові права та обов'язки працівників;	- застосовувати знання щодо: - основних трудових прав та обов'язків працівників;	Основи трудового законодавства	14

		• положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту); • підстави припинення трудового договору (контракту); • соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві, зокрема види та порядок надання відпусток; • способи вирішення трудових спорів.	• положення, змісту, форми та строків укладання трудового договору (контракту), підстав його припинення; • способів вирішення трудових спорів; • соціальних гарантії та чинного соціального захисту на підприємстві, зокрема види та порядок надання відпусток; • порядку розгляду та способів вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів; • основ законодавства про захист прав споживачів.		
КК 5.	Підприємницька компетентність	• основні економічні поняття; • основні нормативно-правові акти, що регламентують підприємницьку діяльність; • процедури відкриття власної справи; • основи складання бізнес-планів, договорів, кошторисів; • основні поняття про господарський облік.	• користуватися нормативно-правовими актами щодо підприємницької діяльності; • розробляти прості бізнес-плани.	Основи галузевої економіки і підприємництва	10
КК 6.	Екологічна та енергоефективна компетентність	• способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті; • основи енергоефективності; • способи енергоефективного використання матеріалів та ресурсів в професійній діяльності; • основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів; • правила утилізації відходів.	• дотримуватися екологічних норм у професійній діяльності та в побуті. • раціонально використовувати енергоресурси, витратні матеріали у професійній діяльності та в побуті; • використовувати енергоефективне устаткування.	Основи енергоефективності	12
КК 7.	Цифрова	• інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування;	• використовувати інформаційно-комунікаційні засоби;	Інформаційні технології	14

	компетентність	• способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійної діяльності; • основи мережевих систем; • локальні, корпоративні та локальні мережі; • прикладні програми та їх застосування у професійної діяльності.	• здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження у професійної діяльності; • працювати з прикладним програмним забезпеченням та застосувати його у професійній діяльності.		
	Загальні знання та вміння за професією	• загальні відомості про професію та професійну діяльність; • основні нормативні акти у професійній діяльності; • загальні відомості про вирощування овочевих, плодових, ягідних культур та декоративного садівництва; • загальні правила охорони праці у професійній діяльності; • загальні правила пожежної безпеки; • загальні правила електробезпеки; • загальні правила санітарії та гігієни у професійній діяльності; • причини нещасних випадків на підприємстві; • план ліквідації аварійних ситуацій та їх наслідків; • правила та засоби надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків.	• виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт; • застосовувати загальні правила охорони праці у професійній діяльності; • застосовувати первинні засоби пожежогасіння; • діяти у разі виникнення нещасних випадків чи аварійних ситуацій; • використовувати, в разі необхідності, засоби попередження і усунення виробничих, природних непередбачених явищ (пожежі, аварії, повені тощо); • надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків; • забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час знаходження на території підприємства.	Охорона праці	30
Всього:					121

**Навчальний план
здобуття загальної середньої освіти**

№ з/п	Навчальний предмет	Кількість годин
-------	--------------------	-----------------

Базові предмети		
1.	Українська мова	140
2.	Українська література	140
3.	Зарубіжна література	70
4.	Історія України	105
5.	Всесвітня історія	70
6.	Іноземна мова	140
7.	Громадянська освіта	70
8.	Алгебра та початки аналізу	108
9.	Геометрія	102
10.	Фізика і астрономія	245
11.	Хімія	122
12.	Біологія та екологія	140
13.	Географія	87
14.	Фізична культура	237
15.	Захист України	140
Вибірково-обов'язкові предмети		
16.	Інформатика	105
17.	Технологія	105

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
Ділова мова та культура спілкування

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ЛПР
КК 1. РН 1.	Професійна етика	2	
КК 1. РН 1.	Професійна лексика	3	
КК 1. РН 1.	Документообіг	3	
КК 1. РН 1.	Правила створення та ведення документації	4	
Всього годин:		12	

Зміст

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
КК 1. РН 1.	Професійна етика. Форми привітання, знайомства, запрошення, подяка, прощання; заповнення анкети, складання резюме при прийомі на роботу; тематичні вислови і діалоги з професійної спрямованості.
КК 1. РН 1.	Професійна лексика Загальні відомості про лексику. Назви, терміни та маркування у професійній діяльності.
КК 1. РН 1.	Документообіг Поняття про документ. Вимоги до складання документів. Класифікація документів. Реквізити документів та правила їх оформлення. Інструкція з охорони праці. Інструкції з безпеки життєдіяльності та охорони праці. Правила створення та ведення документації.
КК 1. РН 1.	Правила створення та ведення документації Проект. Пояснювальна записка, кошторис. Технічна документація. Робочий проект. Правила проведення сільськогосподарських робіт.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
Основи обліку, калькуляції та звітності

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Результат навчання	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ПР
КК 2. РН.1	Правила математичних розрахунків у розрахунків у професійній діяльності	4	-
КК 2. РН 3.	Правила математичних обрахунків у професійній діяльності	4	-
Всього годин:		17	

Зміст

Результат навчання	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
КК 2. РН 1.	Правила математичних розрахунків у професійній діяльності Правила проведення математичних розрахунків площі для посадки плодових і ягідних культур, кількості посадкового матеріалу; розрахунок внесення добрив та проведення розрахунків концентрації розчинів захисту рослин
КК 2. РН 3.	Правила математичних обрахунків у професійній діяльності Правила проведення математичних розрахунків площі для висіву овочевих культур, кількості насіння; розрахунок внесення добрив та кількості поливу

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
Основи професійної етики та психології

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
КК 3. РН 1.	Індивідуальні психологічні властивості особистості.	3	
КК 3. РН 1.	Типи поведінки людей.	3	
КК 3.РН 1.	Підходи до забезпечення сприятливого психологічного клімату в колективі.	3	
КК 3.РН 1.	Причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у колективі.	3	
Всього годин:		12	

Зміст

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
КК 3. РН 1.	Індивідуальні психологічні властивості особистості. Індивідуальні психологічні особливості людини (самодіагностика). Риси характеру людини. Поняття темпераменту та його типів. Вплив темпераменту на поведінку людини. Визначення індивідуальних психологічних особливостей людини. Будова спілкування, обирання тактики поведінки з оточуючими, спираючись на отримані знання. Особливості роботи в команді, співпраця з командами підприємства.
КК 3. РН 1	Типи поведінки людей. Основні психологічні та моральні вимоги до електромонтажника з освітлення та освітлювальних мереж. Правила спілкування в колективі. Вербальне та невербальне спілкування. Принципи професійної етики та етикету. Планування трудової діяльності.
КК 3. РН 1.	Підходи до забезпечення сприятливого психологічного клімату в колективі. Правила володіння технікою ведення ділових індивідуальних бесід. Причини несприятливого мікроклімату. Методи налагодження сприятливих відносин з колегами.
КК 3. РН 1.	Причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у колективі. Види конфліктів. Причини конфліктів. Способи вирішення та виходи з конфліктних ситуацій. Основні психологічні та моральні вимоги до роботи плодоовочівника. Стрес в роботі. Способи саморегуляції психічних станів.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА:
Основи трудового законодавства

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ЛПР
КК 4. РН 3.	Основи трудового законодавства	1	—
КК 4. РН 3.	Права та обов'язки працівників	3	—
КК 4. РН 3.	Трудовий договір	3	—
КК 4. РН 3.	Соціальні гарантії та захист	3	—
КК 4. РН 3.	Вирішення трудових спорів	4	—
Всього годин:		14	—

Зміст

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності). Зміст навчального матеріалу
КК 4. РН 3.	Основи трудового законодавства Предмет трудове законодавство.
КК 4. РН 3.	Права та обов'язки працівників Поняття, ознаки та зміст трудових правовідносин. Трудові права та обов'язки працівників. Сумісництво, суміщення професій (посад) і заміщення тимчасово відсутнього працівника.
КК 4. РН 3.	Трудовий договір Поняття трудового договору і його відмінності від суміжних цивільно-правових договорів. Зміст трудового договору. Форми і строки трудового договору. Укладення трудового договору. Підстави припинення трудового договору. Випробування при прийнятті на роботу: порядок встановлення, тривалість та правові наслідки.
КК 4. РН 3.	Соціальні гарантії та захист Соціальні гарантії та чинний соціальний захист. Види та порядок надання відпусток. Час відпочинку.
КК 4. РН 3.	Вирішення трудових спорів Порядок розгляду трудових спорів деяких категорій працівників. Врегулювання трудових спорів шляхом медіації. Організація комісій по трудових спорах. Компетенція комісії по трудових спорах. Строки звернення до комісії по трудових спорах та порядок прийняття заяв працівника. Порядок і строки розгляду трудового спору в комісії по трудових спорах.

	Порядок прийняття рішень комісією по трудових спорах. Оскарження рішення комісії по трудових спорах. Строк виконання рішення комісії по трудових спорах. Порядок виконання рішення комісії по трудових спорах.
--	--

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ:
Основи галузевої економіки і підприємництва

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ЛПР
КК 5. РН 3.	Основні економічні поняття	2	
КК 5. РН 3.	Нормативно-правові акти підприємницької діяльності	2	
КК 5. РН 3.	Власна справа	2	
КК 5. РН 3.	Складання кошторисів, договорів та бізнес-планів	2	
КК 5. РН 3.	Господарський облік	2	
Всього годин:		10	

Зміст

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
КК 5. РН 3.	Основні економічні поняття Поняття про економіку сільськогосподарської галузі.
КК 5. РН 3.	Нормативно-правові акти підприємницької діяльності Діючі нормативно
КК 5. РН 3.	Власна справа Підготовка до відкриття власної справи, державна реєстрація суб'єктів підприємництва в Україні: сутність, порядок, терміни
КК 5. РН 3.	Складання кошторисів, договорів та бізнес-планів Складання та види кошторисів. Види, етапи розділи договорів та їх укладання. Види, структура та етапи бізнес-плану.
КК 5. РН 3.	Господарський облік Господарський облік: історія, мета та різновиди.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
Основи енергоефективності

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ЛПР
КК 6. РН 3.	Способи збереження та захисту екології	4	
КК 6. РН 3.	Енергоефективне використання матеріалів та ресурсів	4	-
КК 6. РН 3.	Збереження і відтворення природних ресурсів	4	-
Всього годин:		12	-

Зміст

Ключові компетентності	Назва теми (компетентності)
	Зміст навчального матеріалу
КК 6. РН 3.	Способи збереження та захисту екології Сучасна екологія як наука про довкілля. Нормативно-правові акти у сфері екології, законодавство охорони довкілля в Україні. Джерела екологічної кризи в Україні та її вплив на суспільство. Сучасне виробництво, техногенний тиск на довкілля. Захист навколишнього середовища у професійній діяльності і побуті.
КК 6. РН 3.	Енергоефективне використання матеріалів та ресурсів Основи енергоефективності. Нормативно-правові акти у сфері енергозбереження. Поняття енергозбереження та збереження природних ресурсів. Енергозбереження на підприємстві.
КК 6. РН 3.	Збереження і відтворення природних ресурсів Використання й охорона природних ресурсів. Раціональне природокористування та ресурсозбереження. Зменшення антропогенного та техногенного тиску на природні ресурси та можливості їх відтворення. Проблеми Збереження і відтворення природних ресурсів. Відходи та їх вплив на довкілля. Сортування сміття, утилізація відходів.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ «Інформаційні технології»

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Результат навчання	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ПР
КК 7. РН 1.	Інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування	1	
КК 7. РН 1.	Способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності. Програмні засоби ПК	3	2
КК 7. РН 1.	Основи мережевих систем	3	
КК 7. РН 1.	Локальні та корпоративні мережі	3	2
КК 7. РН 1.	Прикладні програми та їх застосування у професійній діяльності	4	2
Всього годин:		14	6

Зміст

Результат навчання	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
КК 7. РН 1.	Інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування Поняття про інформацію та інформаційні технології. Використання інформаційних технологій та їх складових в електромонтажному виробництві
КК 7. РН 1.	Способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності. Програмні засоби ПК Програмне забезпечення ПК. Текстовий редактор MS Word. Робота з меню «Таблиця». Види і типи презентацій. Створення презентацій за допомогою MS PowerPoint або Google Презентацій. ЛПР 1. Робота з документами, що містять таблиці ЛПР 2. Створення презентації
КК 7. РН 1.	Основи мережевих систем Типи мережевих маршрутизаторів. Стандарти мережевих кабелів. Мережеві адаптери Wi-Fi.
КК 7. РН 1.	Локальні та корпоративні мережі Локальні, корпоративні та глобальні мережі, Інтернет. Електронна пошта: історія виникнення, призначення, застосування.

	ЛПР 3. Пошук потрібної інформації, її збереження, друк. ЛПР 4. Створення електронної скриньки. Відправка та отримання листів.
КК 7. РН 1.	Прикладні програми та їх застосування у професійній діяльності Програми, які використовуються в роботі з розрахунковими документами. Табличний процесор MS Excel для Windows. ЛПР 5. Форматування таблиць в MS Excel ЛПР 6. Виконання розрахунків. Використання майстра функцій, введення формул.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТА
«Охорона праці»

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

КК, РН.	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		всього	з них ЛПР
КК	Правові та організаційні основи охорони праці	6	
РН 1-3.	Основи безпеки праці в галузі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці	6	
РН 1-3.	Основи пожежної безпеки	4	
РН 1-3.	Основи електробезпеки	6	
РН 1-3.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичний огляд	4	
РН 1-3.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	4	
Всього годин:		30	

Зміст

Компетентність, РН	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
КК	Правові та організаційні основи охорони праці Зміст поняття «Охорона праці», соціально-економічне значення охорони праці. Мета і завдання предмета «Охорона праці», обсяг, зміст і порядок його вивчення. Основні законодавчі акти з охорони праці: Конституція України, Закони України «Про охорону праці», Кодекс законів України про працю, Закони України «Про охорону здоров'я населення», «Про пожежну безпеку», «Про обов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, що привело до втрати працездатності», законодавство про охорону природи і навколишнього середовища. Органи державного нагляду та громадського контролю за станом охорони праці. Відповідальність посадових осіб і робітників за порушення трудового законодавства. Основні завдання стандартів безпеки праці: зниження і усунення небезпечних та шкідливих виробничих факторів, створення ефективних засобів захисту працюючих. Галузеві стандарти.

	Правила внутрішнього розпорядку. Колективний договір, його укладання і виконання. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві, на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Порядок забезпечення засобами індивідуального та колективного захисту. Відповідальність за порушення законодавства про працю, правила та інструкції з охорони праці. Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна і кримінальна відповідальність. Навчання та інструктажі з питань охорони праці. Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві. Травми невиробничого характеру. Алкоголізм і безпека праці. Профзахворювання і професійні отруєння. Основні причини травматизму та захворювання на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворюванням на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, медико-профілактичні. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань.
РН 1-3.	Основи безпеки праці в галузі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці Організація профілактичної роботи щодо запобігання травматизму на даному підприємстві, проведення оглядів-конкурсів, днів охорони праці, їх значення. Правила безпеки під час монтажу та демонтажу електроустаткування, електрообладнання, освітлювальних проводок та мереж. Вібрація, її джерела і характеристика. Дія вібрації на організм робітника. Допустимі рівні вібрації і заходи боротьби з нею. Вимоги до освітлення робочого місця електромонтажника з освітлення та освітлювальних мереж. Стационарне освітлення, переносні і індивідуальні світильники. Засоби індивідуального захисту органів дихання, зору, слуху, шкірного покриву. Спецодяг, спецвзуття: норми і періодичність видання. Правила користування індивідуальними пакетами. Основні заходи (технічні, організаційні, санітарно-гігієнічні, лікувально-профілактичні) щодо поліпшення умов праці. Режим роботи електромонтажника з освітлення та освітлювальних мереж. Санітарне і медичне обслуговування робітників на підприємстві. Вимоги безпеки під час знаходження на території підприємства, в цехах, на ділянці робіт. Розміщення виробництва на території підприємства. Транспортні засоби на території підприємства, правила руху, вимоги до перевезення людей. Правила поведінки на території підприємства, цеху, ділянці робіт. Інструктаж з обслуговування робочих місць і безпечного виконання робіт. Правила безпеки під час пуску і зупинки обслуговуючих машин і механізмів; установлення огорож, запобіжних пристроїв, попереджувальних надписів. Вимоги до виробничого устаткування і виробничих процесів для організації безпеки праці. Класифікація шкідливих виробничих факторів. Профзахворювання, травматизм. Засоби захисту від шкідливих та небезпечних виробничих факторів.

РН 1-3.	Основи пожежної безпеки Основні причини і можливі осередки виникнення пожеж на підприємстві. Сигналізація і правила сповіщення про пожежу. Загальні правила гасіння пожеж. Заходи запобігання виникнення пожеж. Забезпечення устаткування, що обслуговується засобами для гасіння пожеж. Засоби гасіння вогню (вогнегасники, ящики з піском, бочки з водою та інші), правила їх застосування. Основні типи вогнегасників, їх будова, принцип дії, терміни перевірки. Вмикання стаціонарних вогнегасних установок. Особливості гасіння електроустаткування, що знаходиться під напругою. Порядок гасіння пожежі при наявності ємкостей з паливно-мастильними матеріалами. Способи ліквідації пожеж засобами вогнегасіння. Порядок евакуації людей і матеріальних цінностей під час пожежі. Правила надання першої допомоги потерпілим під час пожежі. Надання допомоги пожежним підрозділам. Добровільні пожежні дружини, пожежні пости. Заходи пожежної безпеки, запобігання виникненню пожеж. Правила пожежної безпеки під час користування побутовими приладами, електроприладами. Причини виникнення пожеж. Правила вибухопожежної безпеки під час електромонтажних робіт. Вимоги до приміщень, у яких розташовано електромонтажне обладнання. Вимоги правил Держнагляд охорони праці до будови та безпечної експлуатації проводів та кабелів.
РН 1-3.	Основи електробезпеки Електромагнетизм та заходи запобігання йому. Прихована небезпека ураження електричним струмом. Причини і види ураження електричним струмом. Дія струму на організм людини. Небезпечна величина струму для людини. Правила і способи звільнення людей, які попали під напругу. Види електротравм. Основні вимоги до електроустановок для організації їх безпечної експлуатації. Електрозахисні засоби і правила користування ними. Заземлення електроустановок (устаткування), використання переносного заземлення. Захисне вимикання, блокування. Правила надання першої допомоги потерпілому під час ураження електричним струмом. Самодопомога і перша допомога при нещасних випадках (ударах, переломах, опіках, пошкодженні шкірного покриву та ін.). Правила зупинення кровотеч, транспортування потерпілих. План ліквідації аварій (профілактичний, оперативний) на підприємстві, ділянці робіт. Способи сповіщення про аварії. Використання промислового транспорту для швидкого перевезення людей. Маршрути і правила пересування людей, безпечні проходи і переходи. Обов'язки осіб, що беруть участь у ліквідації аварій.

РН 1-3.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичний огляд Основні поняття про гігієну праці. Поняття про стомлення. Значення раціонального режиму праці та відпочинку. Значення правильної робочої пози. Роль виробничої гімнастики та фізкультури в укріпленні здоров'я та підвищення працездатності. Режим робочого дня учнів. Гігієнічні вимоги до робочого одягу. Гігієнічні правила та режим харчування учнів. Поняття про інфекційні захворювання, шляхи їх розповсюдження та міри попередження. Санітарні вимоги до робочих приміщень та навчальних майстерень. Значення правильного освітлення приміщень та робочих місць, вимоги до освітлення. Необхідність вентиляції навчально-виробничих приміщень. Професійні захворювання електромонтажників та виробничий травматизм. Вплив лугів, кислот, лужних емульсій та масел. Потрапляння цих рідин на шкіру. Шкіряні захворювання. Заходи з попередження шкіряних захворювань під час роботи з кислотами, лаками, маслами та ін. Виробничі процеси, пов'язані з виділенням пилу. Влив пилу на верхні дихальні шляхи. Вплив ультрафіолетових променів. Виділення шкідливих газів під час прокладання кабелів у тунелях та блоках, під час зарядки акумуляторів, пайки, лудіння. Небезпека ураження очей та шкіри при коротких замиканнях, виготовлення електроліту. Заходи з попередження професійних захворювань та травм під час роботи з електрообладнанням. Виробнича санітарія, її завдання. Санітарна характеристика робочого місця електромонтажника з освітлення та освітлювальних мереж. Професійні захворювання, їх причини і профілактика. Фактори, що шкідливо впливають на організм людини, основні заходи запобігання їм. Шум і вібрація, джерела їх утворення. Звукова сигналізація в умовах сильного шуму. Основні заходи щодо зменшення рівнів шумів і запобігання шкідливому впливу шуму на людину. Вентиляція, освітлення, санітарно-побутове обслуговування робочих.
РН 1-3.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках Поняття першої допомоги. Основні принципи надання першої допомоги і правильність, доцільність дії, швидкість, рішучість, спокій. Перша допомога при кровотечі. Класифікація кровотечі. Основні види кровотечі. Перша допомога при артеріальній та венозній кровотечі. Засоби зупинення кровотечі. Зупинка кровотечі притискуванням пошкодженої судини до прилягаючої кістки, максимальним згинанням кінцівки. Зупинка кровотечі за допомогою джгута чи джгута-закрутки. Прийоми реанімації. Підготовка потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом «із рота в рот» чи «з рота в ніс». Непрямий (закритий) масаж серця. Види електротравм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Термічна, електрична та біологічна дія електричного струму на організм людини. Правила надання першої допомоги потерпілим при ураженні електричним струмом.

	Перша допомога при травмуванні. Струс головного мозку. Синдром здавлення. Перша допомога при вивихах та розтягненні зв'язок. Удари в області хребта. Перша допомога при ушкодженні хребта та кісток тазу. Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей. Перша допомога при тепловому та сонячному ударі. Дія на організм людини низької температури. Перша допомога при обмороженні та замерзанні. Непритомність, травматичний шок. Класифікація, перша допомога. Засоби надання першої допомоги при раптових захворюваннях. Послідовність надання першої допомоги. Правила транспортування потерпілих. Вибір засобів та способів транспортування. Медична аптечка, її склад, правила використання медикаментів.
--	--

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1-го розряду					
РН 1. Володіти агротехнікою вирощування плодово-ягідних культур		35	79	30	49
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з основ агротехніки і технології вирощування плодово-ягідних культур, вирощуваних у даній зоні (підготовка ґрунту, садіння, догляд за насадженнями, збирання врожаю); термінів і техніки виконання робіт з вирощування плодово-ягідних культур; техніки, способів обрізування плодових культур, формування крон; вивчення основних районованих сортів, їх господарської характеристики (урожайність, терміни дозрівання, стійкість проти хвороб тощо); видів добрив, способів і термінів їх внесення в ґрунт; видів хвороб і шкідників плодових і ягідних культур, вирощуваних у даній зоні, способів боротьби з ними; видів отрутохімікатів і правил їх зберігання та використання; чинних стандартів на плодово-ягідну продукцію; правил сортування, пакування, транспортування плодово-ягідної продукції, способів її переробки; правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.</i>					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з розмноження плодових і ягідних саджанців	Результати навчання (знає)	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання (вміє)	Зміст навчального матеріалу	
	історію розвитку плідівництва; способи розмноження посадкового матеріалу: вегетативне розмноження, статеве розмноження; вирощування посадкового матеріалу.	1. Плодоовочівництво - 4 год. 2. Основи землеробства – 1 год.	доглядати за плодовими деревами та ягідними кущами: підживлення, полив, розпушування міжрядь, встановлення підпор.	Організація робочого місця плодоовочівника. Догляд за плодовим садом. Догляд за ягідними кущами.	
ПК 2. Здатність виконувати роботи в плодovому саду.	організацію території саду; терміни і способи посадки; системи утримання ґрунту в саду: обробіток ґрунту, обрізування плодових дерев, фомування крони; способи боротьби зі шкідниками, хворобами та бур’янами; внесення добрив.	1. Плодоовочівництво - 4 год. 2. Основи землеробства – 6 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 5 год. 4. Механізація с/г виробництва – 4 год. 5. Зберігання і переробка с/г продукції – 5 год.	проводити підготовчі роботи і вносити в ґрунт органічні та мінеральні добрива; виконувати всі роботи з догляду за плодово-ягідними культурами; виконувати роботи по декоративному садівництву; проводити боротьбу зі шкідниками та хворобами; підготовку отрутохімікатів для оброблення насаджень;	Організація робочого місця плодоовочівника. Внесення органічних та мінеральних добрив. Роботи по декоративному садівництву Підготовка отрутохімікатів для оброблення насаджень, боротьба з шкідниками та хворобами . Збирання врожаю. Найпростіша переробка плодів та ягід.	

			збирання врожаю; виконувати роботи з найпростішої переробки плодів та ягід згідно з чинними стандартами; додержуватися правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.	
ПК 3. Здатність виконувати роботи по виросуван ню ягідних культур	вибір місця під посадку, висадження та догляд за насадженнями, збирання врожаю; особливості застосування агроволокна при вирощуванні ягідних культур	1. Плодоовочівництво - <i>4 год.</i> 2. Зберігання і переробка с/г продукції – <i>2 год.</i>	розбивати територію під ягідні культури; садити саджанці ягідних культур, вибирати схеми садіння, готувати саджанці до посадки, висаджувати їх.	Закладання ягідних плантацій Перевірна робота

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
РН.2 Володіти агротехнікою вирощування овочевих культур відкритого ґрунту		30	65	30	35
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з основ агротехніки і технології вирощування овочевих культур, вирощуваних у даній зоні (підготовка ґрунту, висівання, садіння, догляд за посадками, збирання врожаю); термінів і техніки виконання робіт з вирощування овочевих культур відкритого ґрунту; вивчення основних районованих сортів, їх господарської характеристики (урожайність, терміни дозрівання, стійкість проти хвороб тощо); видів добрив, способів і термінів їх внесення в ґрунт; видів хвороб і шкідників овочевих культур, вирощуваних у даній зоні, способів боротьби з ними; видів отрутохімікатів і правил їх зберігання та використання; чинних стандартів на овочеву продукцію; правил сортування, пакування, транспортування овочевої продукції, способів її переробки; правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.</i>					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з посіву та розмножен о овочевих культур	Результати навчання (знає)	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання (вміє)	Зміст навчального матеріалу	
	класифікацію овочевих культур, ріст і розвиток овочевих культур, способи розмноження овочевих культур, відношення овочевих культур до умов зовнішнього середовища, суть розсадного методу вирощування овочевих культур; терміни і способи сівби та садіння овочевих культур норми висіву насіння і глибина його загортання; вирощування та догляд за розсадою; механізацію посіву.	1. Плодоовочівництво - 4 год. 2. Механізація с/г виробництва – 3 год. 3. Основи землеробства – 3 год.	організовувати робоче місце; розпізнавати по класифікації овочеві культури та їх відношення до зовнішнього середовища, вирощувати розсаду овочевих культур; підготувати ґрунт до посіву овочевих культур; підготувати та посіяти насіння овочевих культур.	Організація робочого місця плодощівника. Класифікація овочевих культур. Вирощування розсади овочевих культур. Догляд за розсадою. Підготувати ґрунт та посіяти насіння овочевих культур. Перевірна робота.	
ПК 2. Здатність виконувати основні агротехнічні прийоми по догляду за овочевими культурами	морфологічні особливості вирощування та збирання овочевих культур; використання механізації по догляду за овочевими культурами; основні агротехнічні способи по догляду за культурами: боронування, мульчування, рихлення міжрядь, підгортання, проріджування, зрошення, боротьба з шкідниками, хворобами і бур'янами; строки і способи збирання врожаю.	1. Плодоовочівництво - 6 год. 2. Механізація с/г виробництва – 5 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 3 год. 4. Основи землеробства – 3 год. 5. Зберігання і переробка с/г продукції – 3 год.	складати календарний план по догляду за овочевими культурами; збирати коренеплоди, сортувати та закладати на тимчасове зберігання.	Догляд за овочевими культурами Складання календарного плану по догляду за овочевими культурами. Збирання, сортування та закладання коренеплодів на тимчасове зберігання.	

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
РН.3 Застосовувати технологію вирощування овочевих культур в закритому ґрунті		30	83	48	35
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з основ агротехніки і технології вирощування овочевих культур в закритому ґрунті; вивчення основних районованих сортів, їх господарської характеристики (урожайність, терміни дозрівання, стійкість проти хвороб тощо); видів добрив, способів і термінів їх внесення в ґрунт; видів хвороб і шкідників овочевих культур закритого ґрунту, способів боротьби з ними; видів отрутохімікатів і правил їх зберігання та використання; чинних стандартів на овочеву продукцію; правил сортування, пакування, транспортування овочевої продукції; правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.</i>					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з вирощування огірків та томатів в закритому ґрунті	Результати навчання (знає) види і конструкції споруд закритого ґрунту; види і способи обігріву споруд закритого ґрунту; тепличні ґрунти і субстрати; основні прийоми підготовки теплиці до експлуатації; основні районовані сорти і гібриди огірків та томатів; вирощування огірків та томатів в закритому ґрунті; збирання врожаю.	Зміст навчального матеріалу 1. Плодоовочівництво – 8 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 5 год. 4. Механізація с/г виробництва – 5 год. 5. Зберігання і переробка с/г продукції – 2 год.	Результати навчання (вміє) здійснювати підготовку теплиці до експлуатації; організовувати робоче місце; застосовувати засоби індивідуального захисту; користуватися інвентарем; виконувати прості роботи з підготовки ґрунту й добрив в ручну; виконувати найпростіші способи догляду за рослинами; дотримуватися вимог охорони праці.	Зміст навчального матеріалу Організовувати робоче місце плодовоовочівника. Підготовка теплиць до вирощування овочевих культур. Підготовка насіння та ґрунту до посіву. Посів. Догляд за овочевими культурами в теплиці. Збирання врожаю овочевих культур. Перевірна робота.	
ПК 2. Здатність виконувати роботи з вирощування малопоширених овочевих культур та зелені.	морфологію, сорти і особливості вирощування малопоширених, зеленних та вигонкових овочевих культур.	1. Плодоовочівництво - 10 год.	організовувати робоче місце; користуватися інвентарем; обирати місце для вирощування рослин; вирішувати проблемні ситуації; дотримуватися вимог охорони праці.	Організовувати робоче місце плодовоовочівника. Вирощування малопоширених та зеленних культур.	

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
Професійна кваліфікація: плодоовочівник 2-го розряду					
РН.4 Застосовувати технологію виконання механізованих робіт в плодовому саду та плодовому розсаднику		55	79	30	49
Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з основ агротехніки, термінів і техніки виконання робіт з вирощування плодово-ягідних культур, декоративного садівництва; техніки, способів обрізування плодових культур, формування крон; видів хвороб і шкідників плодових і ягідних культур, вирощуваних у даній зоні, способів боротьби з ними; правил сортування, пакування, транспортування плодово-ягідної продукції, способів її переробки; правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з вирощування саджанців.	Результати навчання (знає)	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання (вміє)	Зміст навчального матеріалу	
	організацію території плодового розсадника; поняття про підщепу і її значення в житті плодового дерева; основні підщепи яблуні, груші, черешні, вишні, сливи; заготівля, зберігання насіння; підготовка насіння до сівби; терміни, норми і способи сівби насіння.	1. Плодоовочівництво – 12 год.	розпізнавати насіння плодових культур і здійснювати підготовку його до посіву; сортувати насіння; закладати насіння на стратифікацію.	Вирощування саджанців плодових культур. Стратифікація.	
ПК 2. Здатність виконувати роботи в розсадника х.	технологію догляду за сіянцями: викопування, сортування і зберігання підщеп; заходи боротьби з бур'янами; шкідниками та хворобами; строки і способи внесення добрив; механізацію внесення добрив.	1. Плодоовочівництво – 2 год. 2. Основи землеробства – 3 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 2 год. 4. Механізація с/г виробництва – 1 год.	заготовляти живці смородини для розмноження та живці плодових дерев для весняного щеплення; підготовлювати парники та розсадники для посіву насіння плодових порід; посів насіння в парники та розсадники; пікірування сіянців та догляд за ними; вирізування шипів на окулянтах; обрізування окулірованих підщеп «на	Весняні роботи в плодовому розсаднику. Вирізування шипів на окулянтах. Щеплення живцем. Підготовка ділянки під закладання сіянців, підготовка сівалки до роботи та посів насіння плодових порід.	

			шип» та зняття пов'язок на окуліровках; щеплення живців; догляд за окулянтами; підготовка ділянки під закладання сіянців; підготовка сівалки до роботи та посів насіння плодових порід; виконувати механізовані роботи по передпосівному, міжрядному обробітку ґрунту.	
ПК 3. Здатність виконувати роботи в плодovому саду. Особливості обрізування крон.	технологію регулювання водного режиму в саду; особливості обрізування та формування крон плодових дерев; ремонт і реконструкція плодових насаджень; організація і техніка збирання врожаю в сучасних умовах; норми, строки і способи внесення добрив під плодові дерева; норми зрошення і методи їх визначення; розрахунок запасу вологи в ґрунті; дренаж ґрунтів; шкідники та хвороби плодових культур, характер їх пошкоджень та заходи боротьби; механізація робіт по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів; збирання та переробка плодів.	1. Плодоовочівництво – 9 год. 2. Основи землеробства – 4 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 4 год. 4. Механізація с/г виробництва – 2 год.	використовувати садовий ріжучий інструмент; здійснювати підготовку інструменту до роботи; володіти найпростішими прийомами обрізування та формування крон дерев і кущів, видалення зимових обв'язок на деревах, очищення штамба, закривання дупел, побілки, формування крон молодих плодових дерев, омолоджування, пересаджування дорослих дерев; здійснювати підготовку обприскувача до роботи, захист плодового саду від заморозків, обробку міжрядь саду, пристовбурних полос та кругів.	Здійснювати підготовку інструменту до роботи. Весняні роботи в плодovому саду. Догляд за штаблом плодового дерева. Захист плодового саду від заморозків. Перевірна робота.
ПК 4.	Основні породи садово-паркових дерев	1. Плодоовочівництво – 2 год.	виконувати роботи з	Роботи з посадки садово-

Здатність виконувати роботи з декоративного садівництва.	і кущів; декоративне квітництво; вплив загальних фізичних та фізико-механічних властивостей ґрунту та його родючості; бур'яни та їх біологічні особливості; шкідники та хвороби садово-паркових дерев, кущів та квітників.	2. Основи землеробства – 2 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 2 год.	посадки садово-паркових дерев, кущів та декоративного квітництва.	паркових дерев, кущів та декоративного квітництва.
ПК 5. Здатність виконувати роботи з вирощування ягідних культур	особливості росту і плодоношення ягідних культур; класифікацію ґрунтів за механічним складом та обробіток ґрунту; шкідники та хвороби ягідних культур; механізовані роботи по догляду за ягідними культурами; збирання та переробка ягід.	1. Плодоовочівництво – 4 год. 2. Основи землеробства – 2 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 2 год. 4. Механізація с/г виробництва – 2 год.	організовувати робоче місце; користуватись інвентарем; висаджувати живці смородини; розмножувати агрус і малину паростками; здійснювати збирання та переробку ягід.	Організовувати робоче місце плодовоовочівника. Вирощування ягідних кущів. Збирання та переробка ягід.

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
РН.5 Застосовувати агротехніку та виконання механізованих робіт з вирощування овочевих культур у відкритому та закритих ґрунтах		36	104	48	56
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з основ агротехніки, термінів і техніки виконання робіт з вирощування овочевих культур у відкритому і закритому ґрунті; обслуговування механізованих агрегатів під час підготовки ґрунту до висівання, садіння, догляду за посівами, вивчення основних районованих сортів, їх господарської характеристики (урожайність, терміни дозрівання, стійкість проти хвороб тощо); правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.</i>					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з посіву та догляду за овочевими культурами у відкритому ґрунті.	Результати навчання (знає) біологічні особливості овочевих культур за їх класифікацією; види і сорти; місце в сівозміні; календарний план по системі обробітку ґрунту під овочеві культури залежно від термінів і способів посіву; механізовані роботи по догляду за овочевими культурами відкритого ґрунту: підготовка ґрунту; боротьба з шкідниками та хворобами овочевих культур; внесення добрив під овочеві культури; полив.	Зміст навчального матеріалу 1. Плодоовочівництво – 8 год. 2. Основи землеробства – 4 год. 3. Шкідники і хвороби с/г культур – 2 год. 4. Механізація с/г виробництва – 6 год.	Результати навчання (вміє) організовувати робоче місце; встановлювати сівалки на норму висівання та глибину посіву насіння; виконувати роботи на овочевих сівалках та розсадосадильних машинах; виконувати механізовані роботи по догляду за овочевими культурами відкритого ґрунту.	Зміст навчального матеріалу Організовувати робоче місце плодощівника. Посів та догляд за овочевими культурами відкритого ґрунту.	
ПК 2. Здатність виконувати роботи з підготовки насіння та вирощування розсади.	компоненти ґрунтосуміші; строки і способи вирощування розсади; електродосвічування розсади; догляд за розсадою; вихід розсади і показники її якості; шкідники та хвороби при вирощуванні розсади; механізацію садіння розсади.	1. Плодоовочівництво – 2 год. 2. Шкідники і хвороби с/г культур – 2 год. 3. Механізація с/г виробництва – 2 год.	організовувати робоче місце; приготувати ґрунтосуміші для вирощування розсади; підготувати насіння до посіву; підготувати розсадники та теплиці до посіву; висівати насіння овочевих культур; пікірувати в поживні кубики.	Організовувати робоче місце плодощівника. Приготування ґрунтосуміші та насіння до посіву розсади. Підготувати розсадники та теплиці до посіву, посів насіння овочевих культур.	

ПК 3. Здатність виконувати основні агротехнічні прийоми по догляду за овочевими культурами в закритому ґрунті.	Особливості вирощування огірків та помідорів в спорудах закритого ґрунту; формування рослин; вирощування овочевих культур методом гідропоніки; переваги і недоліки гідропонного способу вирощування.	1. Плодоовочівництво – 6 год. 2. Механізація с/г виробництва – 4 год.	організовувати робоче місце по догляду за овочевими культурами закритого ґрунту; вирощувати розсаду капусти, томатів, баклажанів, перцю та інших культур в торфоперегнійних горщиках та без них; доглядати за розсадою; висаджувати розсаду огірків і помідорів. Здійснювати після посадковий догляд за овочевими культурами: формування рослин огірків і помідорів; проведення заходів боротьби зі шкідниками і хворобами овочевих культур; збирати врожай.	Організовувати робоче місце плодощовівника. Вирощування розсади овочевих культур в торфоперегнійних горщиках та без них. Догляд за розсадою; висаджування розсади огірків і помідорів. Висаджування розсади огірків і помідорів. Після посадковий догляд за овочевими культурами. Збирання врожаю. Перевірня робота.
---	---	--	---	---

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
РН.6 Володіти технологією зберігання плодово-ягідної та овочевої продукції, способи її переробки		25	112	42	70
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з чинних стандартів на овочеву і плодово-ягідну продукцію; правил сортування,и пакування, транспортування плодово-ягідної та овочевої продукції, способів її переробки</i>					
ПК 1. Здатність виконувати роботи зі зберігання і переробки плодів та овочів.	Результати навчання (знає) способи зберігання врожаю овочевих та плодових культур; процеси, які відбуваються в плодах, ягодах і овочах при зберіганні; зберігання свіжих плодів, ягід і овочів.	Зміст навчального матеріалу 1. Зберігання і переробка с/г продукції – 12 год.	Результати навчання (вміє) організовувати робоче місце; закладати плоди та овочі на зберігання; регулювати температурний режим та режим вологості в овочесховищах.	Зміст навчального матеріалу Організовувати робоче місце плодоовочівника. Закладання плодів та овочів на зберігання.	
ПК 2. Здатність виконувати роботи з первинної переробки плодів, ягід і овочів.	технологію первинної переробки плодів, ягід і овочів; організацію пункту первинної переробки.	1. Зберігання і переробка с/г продукції – 13 год.	організовувати робоче місце; підготувати тару; сортувати овочі, плоди та ягоди; сушити та консервувати плоди,овочі та ягоди.	Організовувати робоче місце плодоовочівника. Підготовка тари. Переробка плодів, ягід і овочів. Перевірна робота.	

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
Професійна кваліфікація: плодоовочівник 3-го розряду					
РН.7 Використовувати набуті знання та вміння з плодівництва та декоративного садівництва		55	87	24	63
Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь по роботі з розмноження плодових і ягідних культур; влаштувати газони; навичок виконувати роботи за сучасними технологіями вирощування садів					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з розмноження плодових і ягідних культур	Результати навчання (знає)	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання (вміє)	Зміст навчального матеріалу	
	догляд за першим, другим полем плодового розсадника; викопування, сортування і зберігання підщеп; особливості вирощування ягідних культур у відповідності до вимог сучасного ринку; сучасні методи обробітку ґрунту; способи переробки плодів і ягід; використання сільськогосподарських машин по догляду за саджанцями	1. Плодоовочівництво – 25 год.	застосовувати високопродуктивні інструменти, пристосування, агротехнічні прийоми і прогресивні методи праці новаторів виробництва; застосувати заходи боротьби зі шкідниками та хворобами; здійснювати підготовку обприскувача до роботи; готувати робочі розчини отрутохімкатів; перевіряти якість хімічної обробки рослин; здійснювати кореневе та позакореневе підживлення дерев, полив; дотримуватися вимог охорони праці.	Вирощування та розмноження саджанців плодових культур. Догляд з саджанцями.	
ПК 2. Здатність виконувати роботи за	технологію вирощування садів на низькорослих підщепах (карликовий сад); поняття про підщепу і її значення в житті плодового дерева;	1. Плодоовочівництво – 11 год.	володіти сучасною технологією вирощування саду; раціонально використовувати машини	Вирощування низькорослих (карликових) плодових дерев.	

сучасними технологіями вирощування садів.	використання сучасних машин по догляду за інтенсивним садом		та знаряддя для виконання робіт по догляду за садом; збирати та пакувати урожай плодових і ягідних культур; дотримуватися вимог охорони праці.	
ПК 3. Здатність виконувати роботи з влаштування газонів.	класифікацію газонів за призначенням; види газонних трав та їх біологічні особливості; способи сіяння газонних трав на горизонтальних площах; догляд за газонами.	1. Плодоовочівництво – 19 год.	готувати територію до влаштування газону; висаджувати та доглядати за садово-парковими деревами та кущами; дотримуватися вимог охорони праці	Вирощувати та впорядковувати газони та садово-паркові дерева та кущі. Перевірна робота

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
РН 8. Володіти технологією вирощування овочів відкритого та закритого ґрунту		36	88	18	70
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з чинних стандартів на овочеву і плодово-ягідну продукцію; правил сортування, пакування, транспортування плодово-ягідної та овочевої продукції, способів її переробки</i>					
ПК 1. Здатність виконувати роботи з агродогляд у та збирання врожаю овочевих культур відкритого ґрунту. Насінництво овочевих культур	Результати навчання (знає)	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання (вміє)	Зміст навчального матеріалу	
	агротехніку вирощування та збирання овочевих культур; вирощування насіння однорічних, дворічних, багаторічних культур; сортові прополювання; ознаки зрілості овочів, вибирання насіння овочевих культур; механізацію збирання, обмолоту та відокремлення насіння з насінників; сушіння, очищення і сортування насіння.	1. Основи землеробства – 18 год.	відбирати, готувати до висадки та висаджувати насінники овочевих культур; дотримуватися вимог охорони праці.	Агротехніка вирощування та збирання овочевих культур. Вирощування насіння овочевих культур	
ПК 2. Здатність виконувати роботи з вирощування овочевих культур в закритому ґрунті (гідропоніка)	біологічні особливості та технологію вирощування вигонкових овочевих культур; приготування розчинників.	1. Основи землеробства – 18 год.	вирощувати овочеві культури на гідропоніці; готувати поживний розчин для гідропонного вирощування рослин; дотримуватися вимог охорони праці.	Вирощування овочевих культур на гідропоніці. Перевірна робота	

Найменування професійної компетентності	Зміст професійних профільних компетентностей				
	Професійно-теоретична підготовка	Кількість годин	Професійно-практична підготовка	Кількість годин	
				В/Н	В/П
РН 9. Використання машин та знарядь для вирощування овочевих культур		36	123	18	105
<i>Навчання проводиться з метою набуття знань, вмінь з чинних стандартів на овочеву і плодово-ягідну продукцію; правил сортування, пакування, транспортування плодово-ягідної та овочевої продукції, способів її переробки</i>					
ПК 1. Здатність виконувати механізовані обробітки ґрунту і роботи по догляду за посівами і посадками овочевих культур	Результати навчання (знає)	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання (вміє)	Зміст навчального матеріалу	
	призначення, будову, принцип роботи, підготовку до роботи машин для вирощування та збирання овочевих культур.	1. Механізація с/г виробництва – 18 год.	продуктивно використовувати машини та знаряддя для виконання робіт з обробітку ґрунту, висівання і догляду за посівами; дотримуватися вимог охорони праці.	Будова та використання машин для вирощування та збирання овочевих культур.	
ПК 2. Здатність виконувати механізовані роботи по захисту рослин від шкідників, хворобі бур'янів	призначення, будову, принцип роботи машин по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів та вплив екологічних умов на їх розвиток.	1. Механізація с/г виробництва – 18 год.	продуктивно використовувати машини та знаряддя по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів; дотримуватися вимог охорони праці.	Будова та використання машин по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів. Перевірна робота	

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Основи правових знань»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
ЗПП	Право – соціальна цінність, складова частина загальнолюдської культури. Поняття та ознаки правової	2	
	Конституційні основи України	2	
	Цивільне право і відносини, що ним регулюються.	1	
	Основи трудового права	1	
	Правова охорона природи. Охорона природи – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України	2	
Разом		10	

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
ЗПП	Тема 1. Право – соціальна цінність, складова частина загальнолюдської культури. Поняття та ознаки правової держави Право у житті кожного з нас. Право – цінність – одна із засад державного і суспільного життя. Принципи права – його провідні основоположні ідеї. Морально-етична природа права. Правомірна поведінка і правопорушення. Юридична відповідальність. Поняття правосвідомості як регулятора правомірної поведінки, чинника зміцнення правопорядку і законності. Загальна характеристика держави. Держава і громадянське суспільство. Засади правової держави: повне народовладдя; верховенство права; політичний, економічний та ідеологічний плюралізм; розподіл державної влади на законодавчу, виконавчу і судову; забезпечення прав людини. Значення правосвідомості і правової культури у побудові правової держави. Тема 2. Конституційні основи України Визначення державного (конституційного) права. Поняття Конституції як Основного Закону держави. Загальні засади Основного Закону України. Україна – суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Державні символи України. Громадяни і держава. Поняття громадянства в Україні. Правове становище громадян України, їхня рівноправність. Права осіб, які належать до національних меншин, - невід’ємна частина загальноновизнаних прав людини. Гарантування громадянам України права на національно-культурні надбання та мову. Основні особисті, соціально-економічні, культурні та політичні права і свободи громадян України. Особисті права і свободи громадян: право кожної людини на життя, повагу до гідності, свободу та особисту недоторканість; недоторканість житла кожного; таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, право на захист від

втручання в особисте і сімейне життя тощо. Соціально-економічні та культурні права і свободи громадян: право приватної власності; на підприємницьку діяльність; користування об'єктами права державної та комунальної власності; на підприємницьку діяльність; працю; соціальний захист у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Політичні права і свободи громадян: право брати участь в управлінні державними справами; на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації тощо. Єдність прав і обов'язків громадян. Вільність і рівність усіх людей у своїй гідності та правах. Невідчужуваність і невід'ємність прав і свобод людини. Вибори, референдум в Україні. Здійснення волевиявлення народу через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії. Основні засади виборів народних депутатів України. Поняття про референдуми, їх види. Проголошення та призначення Всеукраїнського референдуму. Верховна рада України (парламент). Верховна рада – представницький орган державної влади в Україні. Її склад, структура, повноваження і порядок роботи. Народний депутат України – повноважний представник народу у Верховній Раді та відповідальний перед ним. Президент України. Президент України – глава держави. Обрання Президента України та його повноваження. Припинення повноважень Президента України. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган у системі органів виконавчої влади. Відносини між виконавчою владою – Кабінетом Міністрів - Президентом та Верховною Радою України. Місцеві державні адміністрації – складові системи органів державної виконавчої влади. Прокуратура. Правосуддя. Конституційний Суд України. Здійснення правосуддя в Україні винятково судами. Система судів в Україні, основні засади судочинства. Статус суддів, незалежність та недоторканість. Вища рада юстиції. Конституційний Суд - єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні. Склад Конституційного Суду країни. Порядок призначення та строк повноважень його суддів. Повноваження Конституційного суду України. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Місцеве самоврядування. Поняття місцевого самоврядування в Україні, його система та повноваження.	Тема 3. Цивільне право і відносини, що ним регулюються Поняття цивільного права України. Цивільне законодавство. Цивільні правовідносини та їх регулювання. Суб'єкти цивільних правовідносин. Юридичні особи. Об'єкти цивільних правовідносин. Право власності. Захист права власності. Поняття, зміст і принципи приватизації. Цивільно-правові угоди. Поняття, види та форми угод. Договір як різновид угоди. Договірні зобов'язання. Окремі види зобов'язань. Цивільно-правова відповідальність. Поняття та мета цивільно-правової відповідальності. Зобов'язання, що виникають у разі заподіяння шкоди. Цивільно-правова відповідальність неповнолітніх. Спадкове право. Підстави спадкоємства. Спадкоємство за законом. Спадкоємство за заповітом. Тема 4. Основи трудового права
--	---

	Загальна характеристика трудового права України. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність робітників і службовців за шкоду, заподіяну підприємству, організації. Охорона праці. Відповідальність підприємства за шкоду, заподіяну працівникові. Розгляд трудових спорів. Особливості правового регулювання трудових відносин в окремих галузях господарства.
	Тема 5. Правова охорона природи. Охорона природи – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України Екологічне право та його роль в регулюванні системи “природа - людина – суспільство”. Основні принципи охорони навколишнього середовища. Знання закону - важлива умова попередження екологічних правопорушень, збереження природи. Екологізація усього виробничо-господарського процесу – принцип господарювання. Єдність основних прав і обов’язків підприємств щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання земель. Охорона вод, надр землі та їх використання. Охорона тваринного світу. Охорона атмосферного повітря від забруднення. Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього середовища.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Основи агрономії»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Агрономія як наука, с-г галузь національного виробництва	2	
	Грунт і його родючість	8	4
	Бур'яни і заходи боротьби з ними	8	4
	Сівозміни в землеробстві України	8	4
Разом		26	12

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Агрономія як наука, сільськогосподарська галузь виробництва Особливості сільськогосподарського виробництва. Сучасний стан і перспективи розвитку, роль сільсько-господарської науки. Закони наукового землеробства. Традиційне і альтернативне землеробство. Аграрна політика і аграрна реформа.
	Тема 2. Грунт і його родючість Поняття про ґрунт як природне тіло, об'єкт праці і засіб виробництва. Загальна схема ґрунтоутворного процесу, різноманітність ґрунтів, їх класифікація і закономірності розміщення. Фізичні і фізико-механічні властивості. Родючість ґрунту і шляхи відтворення в умовах інтенсивного землеробства. Лабораторно-практичні роботи Механічний склад і структура ґрунту. Вивчення класифікації ґрунтів за механічним складом; їх ознаки і властивості. Оволодіння методикою вивчення механічного складу ґрунту найпростішим способом у польових умовах. Вбирна здатність ґрунту. Вивчення різних видів вбирання і їх практичне значення. Продемонструвати різні види вбирання, обґрунтувати ємність вбирання і властивості ґрунтів залежно від увібраних катіонів.
	Тема 3. Бур'яни і заходи боротьби з ними Бур'яни і шкода від них, шляхи забур'янення полів, основи інтегрованої системи заходів боротьби з бур'янами. Лабораторно - практичні роботи Хімічний метод боротьби з бур'янами. Вивчити основи дії гербіцидів, методику їх застосування у посівах і парових полях. Розрахувати дози внесення гербіцидів у плодівих розсадниках, садах, ягідниках і виноградниках.

	Інтегрована система заходів щодо боротьби з бур'янами. Вивчити агротехнічні і біологічні заходи боротьби з бур'янами. Розробити інтегровану систему боротьби з бур'янами в садах, ягідниках і виноградниках.
	Тема 4. Сівозміни у землеробстві України Система землеробства, основні ланки. Агроекономічні основи чергування і типи сівозмін; їх проектування і освоєння. Особливості побудови; сівозмінні чергування культур у фермерських господарствах. Лабораторно - практичні роботи Місце основних культур у сівозміні. Показати переваги чергування перед монокультурою, визначити місце культури відповідно до біологічних особливостей, значення і властивості ґрунту. Скласти основні сівозмінні ланки. Плодорозсадницька сівозміна. Вивчити основи плодорозсадницької сівозміни, спроектувати загальні площі на підставі потреби в саджанцях.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Плодівництво і ягідництво»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Значення, завдання та історія розвитку плодівництва в Україні	2	
	Біологічні особливості та виробнича характеристика плодових рослин	4	
	Морфологічні ознаки плодових рослин	8	4
	Закономірності росту і плодоношення плодових рослин	4	
	Організація плодових розсадників	2	
	Підщепи та технологія їх вирощування	10	4
	Технологія вирощування саджанців плодових культур	20	6
Разом		50	14

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Значення, завдання та історія розвитку плодівництва в Україні Плодівництво як наука і галузь сільського господарства. Значення плодів у харчуванні людини. Історія, стан та перспективи розвитку плодівництва в Україні. Тема 2. Біологічні особливості та виробнича характеристика плодових рослин Ботанічний склад та групування плодових і ягідних рослин. Основні плодові і ягідні породи та розміщення їх на території України. Виробнича характеристика плодових і ягідних культур, стан та перспективи розвитку. Тема 3. Морфологічні ознаки плодових рослин Надземна частина плодового дерева та її склад: стовбур, крона, скелетні, напівскелетні та обростаючі гілки. Бруньки та їх властивості. Вегетативні і генеративні новоутворення. Листки, квітки, суцвіття. Плоди і насіння. Коренева система та її функції. Лабораторно-практичні роботи Вивчити будову плодового дерева та основні його органи (плодові утворення, плодова та ростова бруньки, ростовий пагін, плід і насінина). Тема 4. Закономірності росту і плодоношення плодових рослин Поняття про ріст і розвиток, етапи розвитку плодових дерев. Вікові періоди в житті плодових дерев.

Властивості бруньок. Полярність росту, ярусність, морфологічний паралелізм, кореляція росту, регенерація. Ріст і формування кореневої системи. Річний цикл у житті плодового дерева.

Час вступлення в плодоношення і його тривалість, запилення, запліднення, партенокарпія, ремонтантність.

Тема 5. Організація плодових розсадників

Значення розсадників у інтенсифікації плідівництва. Структура плодових розсадників. Вибір ділянки під розсадник. Організація території. Сівозміни для основних відділень розсадника. Організація праці в плодovому розсаднику.

Тема 6. Підщепи та технологія їх вирощування

Підщепи та їх вплив їх ріст і розвиток плодового дерева. Вимоги до підщеп.

Сіянцеві та клонові підщепи; технологія їх вирощування.

Лабораторно-практичні роботи

Ознайомитись з насінням плодових порід та навчитись визначати його якість за органолептичними показниками та методом забарвлення індикарміном.

Закласти насіння на стратифікацію. Ознайомитись з біологічними особливостями підщеп для плодових порід.

Тема 7. Технологія вирощування саджанців плодових культур

Закладання першого поля плодового розсадника та догляд за ним. Окулірування підщеп.

Друге поле плодового розсадника. Ранньовесняна ревізія окуліровок, зрізування на вічко, ремонт другого поля плодового розсадника, формування крони.

Третє поле плодового розсадника. Зрізування однорічок на крону. Догляд за рослинами протягом вегетаційного періоду. Підготовка саджанців до викопування та технологія його проведення. Сорткування та зберігання саджанців.

Лабораторно-практичні роботи:

Складання плану окулірування або зимового щеплення плодових рослин.

Ознайомитись із садовим інструментом для обрізування та щеплення плодових рослин. Освоїти техніку гостріння та вивчити правила користування інструментом.

Ознайомитись з правилами техніки безпеки при роботі з різальним інструментом.

Навчитись виконувати вправи різних способів окулірування та виготовляти їх зразки.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«Виноградарство»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Вступ	2	
	Біологічні особливості і виробнича характеристика культури винограду	2	
	Морфологічні ознаки культури винограду	6	4
	Ампелографія. Вивчення і описання сортів	10	6
	Розмноження винограду. Вирощування садивного матеріалу винограду	10	4
Разом		30	14

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Вступ Виноградарство, як наука і галузь сільськогосподарського виробництва. Значення продуктів винограду в харчуванні людини. Сучасний стан розвитку виноградарства в Україні. Основні райони товарного виробництва винограду.
	Поняття про ґрунт Ґрунти, їх утворення та класифікація Тема 2. Біологічні особливості і виробнича характеристика культури винограду Ботанічна характеристика винограду. Види винограду. Вплив факторів зовнішнього середовища (світла, тепла, вологості, ґрунту і елементів живлення) на ріст і розвиток виноградної рослини. Елементи рельєфу найбільш сприятливі для культури винограду в певній зоні.
	Тема 3 Морфологічні ознаки культури винограду Будова виноградної рослини. Будова і значення окремих органів рослин винограду, їх фізіологічні функції. Фенологічні фази вегетації і спокою. Фізіологічні функції окремих багаторічних, однорічних і земних частин виноградної рослини.
	Лабораторно-практичні роботи Вивчити будову виноградної рослини. Розглянути і замалювати з натури загальний вид куща винограду і чотири види однорічних пагонів, а також основні і поверхневі корені. Зробити зріз кореня і вивчити його анатомічну будову. Розглянути поздовжній розріз вічка і замалювати його. Вивчити і замалювати морфологічну будову листків, пасинків, вузлів, суцвіть, будову ягід і насіння.
	Тема 4. Ампелографія. Вивчення і описання сортів

	Ампелографія як наука і галузь сільськогосподарського виробництва. Поняття про сорт. Значення сорту для інтенсифікації виноградарства. Класифікація сортів за їх використанням. Сортове районування. Основні районовані сорти винограду. Апробація, техніка її проведення. Лабораторно-практичні роботи Вивчити апробаційні ознаки, за якими визначаються сорти. Навчитись визначати сорти за допомогою визначника. Освоїти методи визначення якості столових сортів винограду у період його стиглості. Провести оцінку сортів винограду за десятибальною системою. Вивчити і описати районовані і перспективні сорти винограду.
	Тема 5. Розмноження винограду. Вирощування садивного матеріалу винограду Основні способи розмноження винограду. Прискорені способи розмноження винограду. Вибір місця і організація території під розсадник. Структура виноградних розсадників. Сівозміни у виноградному розсаднику. Заготівля живців для щеплення. Вимоги до чистосортності і якості живців. Зберігання живців. Технологія вирощування кореневласних і щеплених саджанців і винограду. Маточники підщеп і прищеп. Книга розсадника. Лабораторно-практичні роботи Вивчити способи розмноження винограду. Кореневе розмноження винограду. Провести вправи з виконання правильного зрізу нижніх і верхніх кінців живців. Освоїти техніку вимочування живців, видалення вічок і нижніх вузлів боронування, передсадивну стратифікацію. Ознайомитись із інструментом для щеплення. Вивчити розмноження щепленням. Освоїти техніку щеплення в розщеп, поліпшеною окуліровкою (з язичком), щеплення на ребро. Навчитись проводити перевірку якості щеплення.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Декоративне садівництво»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Значення та завдання декоративного садівництва	2	
	Види зелених насаджень та їх характеристика	2	
	Види декоративних рослин та їх використання в зеленому садівництві	2	
	Влаштування газонів та квіткове оформлення	4	
	Садово-паркові насадження	2	
Разом		12	

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Значення та завдання декоративного садівництва Значення та завдання декоративного садівництва. Роль декоративних рослин в створенні сприятливих санітарно-гігієнічних умов в містах і селах України та формуванні естетичних смаків людини.
	Тема 2. Види зелених насаджень та їх характеристика Садово-паркові стилі та їх характеристика. Зелені насадження загального, обмеженого та спеціального призначення. Лісопарки, парки, сади, сквери, бульвари, алеї та інші види зелених насаджень та особливості їх закладання і використання.
	Тема 3. Види декоративних рослин та їх використання в зеленому садівництві Квіткові рослини, декоративні кущі і дерева, ліани, вічнозелені рослини, кімнатні квіти їх характеристика та використання в озелененні. Квіткові аранжування.
	Тема 4. Облаштування газонів та квіткове оформлення Види газонів та квіткового оформлення. Підготовка ґрунту, види, норми і строки посіву газонних трав'янистих рослин. Заготівля насіння, способи розмноження та вирощування розсади квітів. Строки та техніка садіння квіткових рослин. Догляд за газонами, клумбами та іншими квітниками.
	Тема 5. Садово-паркові насадження Види садово-паркових насаджень та особливості їх закладання. Принципи складання проектів озеленення. Вибір місця, підготовка ґрунту, принципи підбору декоративних рослин, строки та техніка садіння дерев і кущів.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Механізація виробничих процесів у плідівництві і виноградарстві»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Вступ. Трактори	6	2
	Основний та спеціальний інструмент, догляд за інструментом.	4	
	Механізація обробітку ґрунту і робіт з догляду за посівами і насадженнями	6	4
Разом		16	6

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Вступ. Трактори Значення механізації виробничих процесів у підвищенні врожайності і валового збору плодово-ягідних культур і винограду. Класифікація машин. Комплексна механізація виробничих процесів у плідівництві і виноградарстві. Передовий досвід і основні напрями розвитку механізації в садівництві та виноградарстві. Класифікація і технічна характеристика сучасних тракторів. Загальна будова трактора. Класифікація, загальна будова і робочий процес двигуна внутрішнього згоряння. Механізми та системи двигуна. Електричне обладнання та система запалення. Силова передача. Механізми керування і гальмівна система. Ходова частина. Роздільно-агрегатна гідравлічна система і робоче обладнання трактора. Особливості в будові тракторів, що застосовуються в садівництві та виноградарстві. Лабораторно-практичні роботи Провести інструктаж з безпеки праці і організації робочого місця. Ознайомитися з будовою і особливостями сучасних колісних і гусеничних тракторів. Провести перевірку і регулювання рульового керування і гальмівної системи трактора. Вивчити системи гідравлічного керування сільськогосподарськими машинами, правила агрегування і навішування машин на трактори. Ознайомитися з органами керування, порядком пуску, технікою безпеки під час роботи на тракторі, в агрегаті та під час пуску двигуна. Тема 2. Основний та спеціальний інструмент, догляд за інструментом. Використання основного та спеціального інструменту. Правила догляду за інструментом. Використання косилки та мотоблоків «Беларусь» МТЗ – 0,5, «Супер – 600», «Ріоні – 2» та інших косилок при догляді за трав'яним килимом. Тема 3. Механізація обробітку ґрунту і робіт з догляду за посівами і насадженнями Класифікація сучасних ґрунтообробних машин і знарядь. Агротехнічні вимоги, переваги начіпних машин і знарядь. Загальна будова розпушувачів, плантажних начіпних і причіпних плугів, садових плугів. Правила установки робочих органів плуга. Дискові борони і лушпильники. Фрези. Садові культиватори. Правила встановлення поворотних лап і механізму щупа. Спеціальні плуги. Плуг для

виношування сіянців і саджанців. Плуг-розпушувач виноградниковий начіпний. Правила установки робочих органів і регулювання глибини обробітку та норми внесення туків.

Лабораторно-практичні роботи

Вивчити будову плантажних і садових плугів. Встановити робочі органи плуга на задану глибину обробітку. Вивчити будову і роботу дискових борін і лущильників. Провести регулювання їх на задану глибину обробітку.

Вивчити будову і принцип роботи садових фрез. Вивчити будову і роботу садових культиваторів. Провести регулювання їх на задану глибину обробітку. Вивчити будову і роботу плуга-розпушувача виноградникового викопного плуга. Провести регулювання їх на задану глибину обробітку та викопування саджанців

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Інтегрований захист плодових, ягідних культур і винограду від шкідників та хвороб»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПП
Садовод 3-го розряду	Вступ. Загальні відомості про шкідників і хвороби плодових, ягідних культур та винограду	8	2
	Хвороби та шкідники садових рослин	6	4
	Методи боротьби з шкідниками і хворобами плодових, ягідних культур та винограду	16	4
Разом		30	10

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Вступ. Загальні відомості про шкідників і хвороби плодових, ягідних культур та винограду	Поняття про ентомологію, фітопатологію, систему захисних заходів та інтегрований захист. Коротка історія розвитку науки щодо захисту рослин та сучасний її стан. Втрати врожаю плодових, ягідних культур і винограду від шкідників та хвороб. Значення боротьби з шкідниками і хворобами як одного із важливих факторів у системі заходів щодо підвищення врожайності та поліпшення якості продукції. Економічна ефективність боротьби з шкідниками і хворобами. Вплив пестицидів на довкілля та охорона природи. Структура органів державної служби захисту рослин та їх функції. Завдання і функції основних органів служби захисту рослин: центральної державної станції родючості ґрунтів і захисту рослин; обласних станцій захисту рослин з лабораторіями прогнозів та діагностики, контрольно-токсикологічних та біологічних методів захисту рослин; районних станцій захисту рослин з пунктами прогнозу і сигналізації. Карантинна служба, її структура і основні функції. Комахи як найчисельніша група тваринного світу. Корисні та шкідливі комахи. Роль комах як обпилювачів рослин і санітарів природи. Значення комах у регулюванні чисельності шкідників і бур'янів, використання їх у біологічній боротьбі з шкідниками і бур'янами. Охорона комах як один з напрямів охорони природи. Зовнішня будова тіла комах. Анатомія і фізіологія комах. Біологія розвитку комах. Екологія комах. Загальні відомості про кліщів, нематод, слимаків і гризунів. Поняття про хвороби плодових, ягідних культур і винограду. Причини, що викликають захворювання. Поняття про імунітет рослин. Форми і фактори стійкості рослин проти хвороб та шкідників. Практичне використання

імунітету в захисті рослин. Імунологічний метод захисту.

Лабораторно-практичні роботи

Вивчення зовнішньої будови тіла комах, кліщів, нематод, слимаків і гризунів.

Вивчення будови комах: частин тіла, ротових органів, ніг, крил.

Вивчення окремих фаз розвитку комах з неповним і повним перетворенням.

Вивчення типів пошкоджень рослин комахами.

Ознайомлення з основними типами хвороб рослин за зовнішніми ознаками.

Тема 2. Хвороби та шкідники садових рослин

Хвороби вірусного походження, заходи по збереженню рослин від вірусних хвороб. Хвороби бактеріального походження, заходи боротьби.

Грибкові захворювання кореневої системи та надземної частини, заходи боротьби. Збудники пятнистості листя та інших захворювань. Мучниста роса, ржа, грибки ложномучнисторосяні, гниль сіра, заходи збереження рослин. Шкідники рослин, які живуть в ґрунті та на поверхні. Захист рослин від шкідників. Як зберегти зібраний урожай від шкідників.

Лабораторно-практичні роботи

Гриби, бактерії, віруси і мікроплазмені організми-збудники хвороб.

Мікроскопічне вивчення будови грибів різних систематичних груп (грибниця та її видозміни, розмноження).

Розглядання під мікроскопом спор парші, мілдью, антракнозу, гнилі плодів і ягід.

Тема 3. Методи боротьби з шкідниками і хворобами плодових, ягідних культур та винограду

Агротехнічні засоби як система профілактичних і винищувальних заходів. Створення і використання стійких сортів плодових, ягідних культур і винограду, удобрення, строки посіву та посадки, боротьба з бур'янами, меліоративні заходи, способи і строки збирання врожаю, обробіток ґрунту й знищення опалого листя.

Фізичні засоби - застосування термічного методу знезараження садивного матеріалу, використання світлопасток, акустичного способу для відлякування птахів.

Прийоми механічних заходів: використання пасток із бродильними пахучими речовинами, сухих, клейких і отруйних ловильних поясів, видалення хворих гілок і рослин. Застосування пасток і капканів у боротьбі з гризунами.

Суть і значення біологічного методу боротьби з шкідниками і хворобами.

Використання і збереження паразитів і хижаків (підвищення ефективності роботи місцевих ентомологів, сезонна колонізація, внутрішньоареальне розселення, інтродукція, акліматизація).

Заходи щодо охорони, приваблювання та розмножування комахоїдних птахів.

Мікробіологічний метод боротьби, особливості дії біологічних препаратів на шкідливі організми.

Біологічний метод захисту саду та боротьби з гризунами.

Суть і значення хімічного методу боротьби, позитивні і негативні наслідки його застосування. Хімічний захист плодових культур в період вегетації.

Класифікація пестицидів. Препаративні форми та способи застосування пестицидів.

	Санітарно-гігієнічні правила і регламенти застосування пестицидів. Заходи щодо охорони навколишнього середовища в умовах широкого використання пестицидів. Заходи безпеки і захисні засоби під час роботи з пестицидами. Загальні принципи і технологічна схема інтегрованої системи захисних заходів. Концептуальна модель системи захисних заходів. Прогнозування появи основних видів шкідників і хвороб. Сигналізація строків та місця проведення захисних заходів з урахуванням рівня відліку шкідливості (РВШ). Лабораторно-практичні роботи Вивчення характеристики основних груп пестицидів згідно з Переліком пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. Вивчення заходів безпеки і захисних засобів при роботі з пестицидами. Рішення розрахункових задач з визначенням концентрації препаратів у робочих сумішах та потреби в пестицидах. Ознайомлення з основними місцевими ентомофагами і акарифагами. Приготування суспензій біопрепаратів. Вивчення препаратних форм пестицидів. Приготування розчинів, суспензій, емульсій, комбінованих сумішей пестицидів, пестицидів з добривами і регуляторами росту. Приготування бордоської рідини.
--	---

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Первинна переробка і зберігання плодів, ягід і винограду»

Професія: Садовод

Тематичний план

Результати навчання	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Вступ	2	
	Процеси, які відбуваються в плодах, ягодах і винограді в процесі зберігання	6	
	Характеристика плодосховищ та їх використання	4	4
	Технологія зберігання плодів, ягід і винограду	12	4
Всього		24	8

Зміст

Результати навчання	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Вступ Значення зберігання і переробки плодів, ягід та винограду для забезпечення ними населення протягом року. Харчове і дієтичне значення плодів, ягід та винограду. Товарна якість плодів, ягід і винограду. Стандартизація плодів, ягід і винограду. Економічна ефективність зберігання і переробки плодів, ягід та винограду в зонах їх виробництва.
	Тема 2. Процеси, які відбуваються в плодах, ягодах і винограді в процесі зберігання Біохімічні і фізіологічні зміни, які відбуваються в плодах, ягодах і винограді в період їх зберігання. Дихання - основний процес життєдіяльності плодів, ягід і винограду при зберіганні. Тепло і вологообмін у плодах, ягодах і винограді. Температура - основний фактор середовища, що впливає на зберігання. Оптимальний рівень температури зберігання залежно від біологічних особливостей сортів, фізіологічного стану та призначення продукції. Вибір вологості середовища з метою зменшення втрат маси продукції при зберіганні та попередження запотівання. Природні втрати. Вплив складу газового середовища на вповільнення процесів обміну речовин плодів, ягід і винограду та розвитку мікроорганізмів.
	Тема 3. Характеристика плодосховищ та їх використання Сховища для тимчасового зберігання плодів, ягід і винограду. Стаціонарні сховища, класифікація їх за місткістю, охолодженням, способом вентиляції та складом повітря,

конструктивні особливості. Оснащення плодосховища. Підготовка плодосховищ до зберігання продукції. Механізація завантаження і розвантаження плодів у сховищах. Контроль режиму зберігання і стану продукції в плодосховищах різного типу. Лабораторно-практичні роботи Ознайомлення з типовими проектами сховищ. Екскурсія в стаціонарні сховища. Проведення розрахунків із завантаження холодильної камери.	Тема 4. Технологія зберігання плодів, ягід і винограду Зберігання яблук і груш. Особливості їх як об'єкта зберігання. Післязбиральне досягання плодів. Сорти яблуні і груші придатні для тривалого зберігання. Особливості зберігання плодів кісточкових культур. Сорти абрикоса, черешні, вишні, сливи, які придатні для зберігання. Зберігання ягід. Сорти суниці, полуниці садової, малини, смородини, агрусу, які придатні для короткочасового зберігання. Зберігання винограду. Сорти столового винограду придатні для тривалого зберігання. Оптимальні умови зберігання плодів, ягід і винограду різних сортів. Особливості вирощування, збирання і товарної обробки плодів, ягід і винограду перед зберіганням. Зберігання в холодильниках і регульованому газовому середовищі. Інфекційні і фізіологічні хвороби в період зберігання. Контроль умов зберігання плодів, ягід і винограду. Економічна оцінка різних способів зберігання плодів, ягід і винограду. Лабораторно-практичні роботи Визначення товарної якості плодів, ягід і винограду відповідно до діючих стандартів. Проведення дегустації різних видів плодів, ягід і винограду та продуктів їх переробки. Оформлення документів після її проведення. Визначення природної втрати маси плодів різних видів і сортів під час зберігання.
--	---

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРЕДМЕТУ
«Бджільництво»

Професія: Садовод

Тематичний план

Код модуля	Назва теми (компетентності)	Кількість годин	
		Всього	З них ЛПР
Садовод 3-го розряду	Біологічні особливості медоносної бджоли	4	
	Механізація, інвентар, обладнання та будівлі в бджільництві	2	
	Медоносна база і запилення бджолами сільськогосподарських культур	2	
	Утримання і розведення бджолиних сімей	2	
Всього		10	

Зміст

Код модуля	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
Садовод 3-го розряду	Тема 1. Біологічні особливості медоносної бджоли Бджолина сім'я, її біологічна та господарська оцінка. Особини бджолиної сім'ї та співжиття між ними. Зовнішня будова бджоли. Внутрішня будова бджоли. Органи травлення, живлення, розмноження, виділення та кровообігу. Гніздо бджіл, будова стільників. Нервова система і поведінка бджіл. Річний цикл життєдіяльності бджолиної сім'ї.
	Тема 2. Механізація, інвентаризація, обладнання та будівлі в бджільництві Механізація виробничих процесів у бджільництві, навантажувально-розвантажувальні транспортні засоби. Основні типи вуликів, їх будова, характеристика. Пасічний інвентар і обладнання, яке використовують під час роботи з бджолами, відкачування меду, переробки воскосировини, кочівлі. Пасічні будівлі. Розвиток матеріально-технічної бази бджільництва.
	Тема 3. Медоносна база і запилення бджолами сільськогосподарських культур Загальна характеристика медоносної бази. Нектаропродуктивність рослин. Використання та поліпшення кормової бази бджільництва. Основні медоносні рослини польових і кормових сівозмін регіону. Техніка використання бджіл для запилення сільськогосподарських культур.
	Тема 4. Утримання і розведення бджолиних сімей Основні відомості про роботу з бджолами. Сезонні роботи на пасіці. Норми і годівля бджіл. Виведення маток та розмноження бджолиних сімей. Підготовка бджіл до медозбору. Породи бджіл. Особливості утримання бджолиних сімей у вуликах різних типів, систем і конструкцій. Організація зимівлі бджіл.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**Виробниче навчання****Професія:** 6111 Плодоовочівник**Професійна кваліфікація:** плодоовочівник 1 розряд**Тематичний план**

Результат навчання	назва теми (компетентності)		Кількість годин
РН 1.	Володіти агротехнікою вирощування плодово-ягідних культур		30
РН 2.	Володіти агротехнікою вирощування овочевих культур відкритого ґрунту		30
РН 3.	Застосовувати технологію вирощування овочевих культур в закритому ґрунті		48
		Всього годин:	108

Тематичний план

Компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
РН 1. Володіти агротехнікою вирощування плодово-ягідних культур		30
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з розмноження плодових і ягідних саджанців	6
ПК 2.	Здатність виконувати роботи в плодовому саду	12
ПК 3.	Здатність виконувати роботи по вирощуванню ягідних культур	12
РН 2. Володіти агротехнікою вирощування овочевих культур відкритого ґрунту		30
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з посіву та розмноження овочевих культур	12
ПК 2.	Здатність виконувати основні агротехнічні прийоми по догляду овочевими культурами	18
РН 3. Застосовувати технологію вирощування овочевих культур в закритому ґрунті		48
ПК 1.	Здатність підготуватись до виконання роботи з вирощування огірків та томатів в закритому ґрунті	24
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з вирощування малопоширених овочевих культур та зелені	24
Всього годин:		108

Зміст

Компетентності	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
РН 1. Володіти агротехнікою вирощування плодово-ягідних культур	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з розмноження плодових і ягідних саджанців Догляд за плодовими деревами та ягідними кущами; підживлення, полив, розпушування міжрядь, встановлення підпор.
ПК 2.	Здатність виконувати роботи в плодовому саду Проведення підготовчих робіт і внесення в ґрунт органічних та мінеральних добрив; виконання всіх робіт з догляду з плодово-ягідними культурами; виконання робіт по декоративному садівництву; проведення боротьби зі шкідниками та хворобами; підготовка отрутохімikatів для оброблення насаджень; збирання врожаю; виконання робіт з найпростішої переробки плодів та ягід згідно з чинними стандартами; дотримання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.
ПК 3.	Здатність виконувати роботи по вирощуванню ягідних культур Розбивка території під ягідні культури; садіння саджанців ягідних культур, вибирання схеми садіння, готування саджанців до посадки, висаджування їх.
РН 2. Володіти агротехнікою вирощування овочевих культур відкритого ґрунту	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з посіву та розмноження овочевих культур Організація робочого місця; розпізнавання по класифікації овочевих культур та їх відношення до зовнішнього середовища, вирощування розсади овочевих культур; підготовка ґрунту до посіву овочевих культур; підготовка та посів насіння овочевих культур.
ПК 2.	Здатність виконувати основні агротехнічні прийоми по догляду овочевими культурами Складання календарного плану по догляду за овочевими культурами; збір коренеплодів, сортування та закладання на тимчасове зберігання
РН 3. Застосовувати технологію вирощування овочевих культур в закритому ґрунті	
ПК 1.	Здатність підготуватись до виконання роботи з вирощування огірків та томатів в закритому ґрунті Підготовка теплиці до експлуатації; очищення теплиці від рослинних решток; промивка скла теплиці; засипання ґрунтосуміші; організація робочого місця, застосування засобів індивідуального захисту; користування інвентарем; виконання простих робіт з підготовки ґрунту й добрив в ручну; виконання найпростіших способів догляду за рослинами з дотриманням вимог охорони праці.
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з вирощування малопоширених овочевих культур та зелені

	Організація робочого місця; користування інвентарем; обирання місця вирощування рослин; вирішення проблемних ситуацій з дотриманням вимог охорони праці.
--	--

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 2 розряд

Тематичний план

Результат навчання	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
РН 4.	Застосовувати технологію виконання механізованих робіт в плодовому саду та плодовому розсаднику	30
РН 5.	Застосовувати агротехніку та виконання механізованих робіт з вирощування овочевих культур у відкритому та закритому ґрунтах	48
РН 6.	Володіти технологією зберігання плодово-ягідної та овочевої продукції, способи переробки	42
	Всього годин:	120

Тематичний план

Компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
РН 4. Застосовувати технологію виконання механізованих робіт в плодовому саду та плодовому розсаднику		30
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з вирощування саджанців	6
ПК 2.	Здатність виконувати роботи в розсадниках	6
ПК 3.	Здатність виконувати роботи в плодовому саду. Особливості обрізування крон	6
ПК 4.	Здатність виконувати роботи з декоративного садівництва	6
ПК 5.	Здатність виконувати роботи з вирощування ягідних культур	6
РН 5. Застосовувати агротехніку та виконання механізованих робіт з вирощування овочевих культур у відкритому та закритому ґрунтах		48
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з посіву та догляду за овочевими культурами у відкритому ґрунті	12
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з підготовки насіння та вирощування розсади	12
ПК 3.	Здатність виконувати основні агротехнічні прийоми по догляду за овочевими культурами в закритому ґрунті	24
РН 6. Володіти технологією зберігання плодово-ягідної та овочевої продукції, способи переробки		42
ПК 1.	Здатність виконувати роботи зі зберігання і переробки плодів та овочів	18
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з первинної переробки плодів, ягід і овочів	24
	Всього годин:	120

Зміст

компетентності	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
РН 4. Застосовувати технологію виконання механізованих робіт в плодовому саду та плодовому розсаднику	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з вирощування саджанців Розпізнавання насіння плодових культур і здійснення підготовки його до посіву; сортування насіння; закладання насіння на страфікацію.
ПК 2.	Здатність виконувати роботи в розсадниках Заготовка живців смородини для розмноження та живці плодових дерев для весняного щеплення; підготовка парників та розсадників для посіву насіння плодових порід; посів насіння в парники та розсадники; пікірування сіянців та догляд за ними; вирізування шипів на окулянтах; обрізування окулірованих підщеп «на шип» та зняття пов'язок на окуліровках; щеплення живців; догляд за окулянтами; підготовка ділянки під закладанням сіянців; підготовка сівалки до роботи та посів насіння плодових порід; виконувати механізовані роботи по передпосівному, міжрядному обробітку ґрунту
ПК 3.	Здатність виконувати роботи в плодовому саду. Особливості обрізування крон Використання садового ріжучого інструменту; здійснення підготовки інструменту до роботи; володіння найпростішими прийомами обрізування та формування крон дерев і кущів, видалення зимових обв'язок на деревах, очищення штамба, закривання дупел побілки, формування крон молодих плодових дерев, омолодження, пересаджування дорослих дерев; здійснення підготовки обприскувача до роботи, захист плодового саду від заморозків, обробка міжрядь саду, пристовбурних полос та кругів.
ПК 4.	Здатність виконувати роботи з декоративного садівництва Виконання робіт з посадки садово-паркових дерев, кущів та декоративного квітництва.
ПК 5.	Здатність виконувати роботи з вирощування ягідних культур Організація робочого місця; користування інвентарем; висаджування живці смородини; розмноження агрусу і малини паростками; здійснення збирання та переробки ягід.
РН 5. Виконувати монтаж світильників та устаткування у промислових та інженерних спорудах	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з посіву та догляду за овочевими культурами у відкритому ґрунті Організація робочого місця; встановлення сівалки на норму висівання та глибину посіву насіння; виконання робіт на овочевих сівалках та розсадосадильних машинах; виконання механізованих робіт по догляду за овочевими культурами відкритого ґрунту.

ПК 2.	Здатність виконувати роботи з підготовки насіння та вирощування розсади Організація робочого місця; приготування ґрунтосуміші для вирощування розсади; підготовка насіння до посіву; підготовка розсадників та теплиць до посіву; висівання насіння овочевих культур; пікірування в поживні кубики.
ПК 3.	Здатність виконувати основні агротехнічні прийоми по догляду за овочевими культурами в закритому ґрунті Організація робочого місця по догляду за овочевими культурами закритого ґрунту; вирощування розсади капусти, томатів, баклажанів, перцю та інших культур в торфопегнійних горщиках та без них; догляд за розсадою; висаджування розсади огірків і помідорів. Здійснення після посадкового догляду за овочевими культурами; формування рослин огірків і помідорів; проведення заходів боротьби зі шкідниками і хворобами овочевих культур; збирання врожаю.
РН 6. Володіти технологією зберігання плодово-ягідної та овочевої продукції, способи переробки	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи зі зберігання і переробки плодів та овочів Організація робочого місця; закладання плодів та овочів на зберігання; регулювання температурного режиму та режиму вологості в овочесховищах.
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з первинної переробки плодів, ягід і овочів Організація робочого місця; підготовка тари; сортування овочів, плодів та ягід; сушіння та консервування плодів, овочів та ягід.

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 3 розряд

Тематичний план

Результат навчання	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
РН 7.	Використовувати набуті знання та вміння з плодівництва та декоративного садівництва	24
РН 8.	Володіти технологією вирощування овочів відкритого та закритого ґрунту	18
РН 9.	Використання машин та знарядь для вирощування овочевих культур	18
	Всього годин:	60

Тематичний план

Компетентності	Назва теми (компетентності)	Кількість годин
РН 7. Використовувати набуті знання та вміння з плодівництва та декоративного садівництва		24
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з розмноження плодових і ягідних культур	12
ПК 2.	Здатність виконувати роботи за сучасними технологіями вирощування садів	6
ПК 3.	Здатність виконувати роботи з влаштування газонів	6
РН 8. Володіти технологією вирощування овочів відкритого та закритого ґрунту		18
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з агродогляду та збиранню врожаю овочевих культур відкритого ґрунту. Насінництво овочевих культур	6
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з вирощування овочевих культур в закритому ґрунті (гідропоніка)	12
РН 9. Використання машин та знарядь для вирощування овочевих культур		18
ПК 1.	Здатність виконувати механізований обробіток ґрунту і роботи по догляду за посівами і посадками овочевих культур	6
ПК 2.	Здатність виконувати механізовані роботи по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів.	12
	Всього годин:	60

Зміст

компетентності	Назва теми (компетентності) Зміст навчального матеріалу
РН 7. Використовувати набуті знання та вміння з плодівництва та декоративного садівництва	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з розмноження плодових і ягідних культур

	Застосування високопродуктивних інструментів, пристосувань , агротехнічних прийомів і прогресивних методів праці новаторів виробництва; застосування заходів боротьби із шкідниками та хворобами; здійснення підготовки обприскувача до роботи; готування робочих розчинів отрутохімікатів; перевірка якості хімічної обробки рослин; здійснення кореневого та позакореневого підживлення дерев, полив; дотримання вимог охорони праці
ПК 2.	Здатність виконувати роботи за сучасними технологіями вирощування садів Володіння сучасною технологією вирощування саду; раціональне використання машин та знаряддя для виконання робіт по догляду за садом; збирання та пакування урожаю плодових і ягідних культур; дотримання вимог охорони праці.
ПК 3.	Здатність виконувати роботи з влаштування газонів Підготовка території до влаштування газону; висадка та догляд за садово-парковими деревами та кущами; дотримання вимог охорони праці.
РН 8. Володіти технологією вирощування овочів відкритого та закритого ґрунту	
ПК 1.	Здатність виконувати роботи з агродогляду та збиранню врожаю овочевих культур відкритого ґрунту. Насінництво овочевих культур Відбирання, готування до висаджування насінників овочевих культур; дотримання вимог охорони праці.
ПК 2.	Здатність виконувати роботи з вирощування овочевих культур в закритому ґрунті (гідропоніка) Вирощування овочевих культур на гідропоніці; готування поживного розчину для гідропонного вирощування рослин; дотримання вимог охорони праці.
РН 9. Використання машин та знарядь для вирощування овочевих культур	
ПК 1.	Здатність виконувати механізований обробіток ґрунту і роботи по догляду за посівами і посадками овочевих культур Продуктивне використання машин та знаряддя для виконання робіт з обробітку ґрунту, висівання і догляду за посівами; дотримання вимог охорони праці.
ПК 2.	Здатність виконувати механізовані роботи по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів. Продуктивне використання машин та знаряддя по захисту рослин від шкідників, хвороб і бур'янів; дотримання вимог охорони праці.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
Виробничого навчання

Професія: **Садовод**

Кваліфікація: **садовод 3-го розряду**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в плодовому саду. Основи агрономії. Грунт і його родючість	6
2	Бур'яни і заходи боротьби з ними	6
3	Плодівництво і ягідництво. Догляд за ягідними кущами. Збирання врожаю.	12
4	Збирання врожаю і підготовка плодового саду до зими	6
5	Догляд за плодовим садом. Збирання врожаю	12
6	Зберігання плодів	6
7	Переробка плодів і ягід	12
8	Осінні роботи на ягідних плантаціях	12
9	Викопування і зберігання підщеп та саджанців	12
10	Виноградарство. Догляд за шкількою і викопування саджанців.	12
11	Оцінка винних і столових сортів винограду	6
12	Збирання врожаю і підготовка його до реалізації і зберігання	24
13	Догляд за маточниками філоксеростійких прищеп. Заготівля живців	12
14	Декоративне садівництво. Збирання насіння однорічників	6
15	Викопування бульб і цибулин квіткових рослин	6
16	Підготовка клумб до зими	12
17	БджБджільництво. Технологія виробництва продукції бджбджільництва	6
18	Хвороби, вороги і шкідники бджіл, методи профілактики і боротьби з ними	6
	Всього:	174

Тема 1. Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Інструктаж за змістом занять, з охорони праці та організації робочого місця. Вимоги безпеки праці в плодовому саду. Попередження і причини травматизму. Види травм. Заходи попередження травматизму. Основні правила та інструкції з безпеки праці та їх виконання. Основні правила електробезпеки, необхідність їх дотримання. Пожежна безпека. Причини пожеж в саду. Засоби попередження пожеж та система пожежного захисту. Заходи із забезпечення пожежної безпеки. Застережні заходи при користуванні пожежонебезпечними рідинами та газами. Правила поведінки при пожежі. Правила користування первинними засобами пожежогасіння. Будова та застосування вогнегасників. Правила користування засобами колективного та індивідуального захисту людей.

Грунт і його родючість. Визначення ґрунтових відмін, визначення наявності поживних речовин в ґрунті, балансу гумусу, реакції ґрунтового розчину.

Тема 2. Загальне ознайомлення з господарством. Бур'яни і заходи боротьби з ними

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Ознайомлення з господарством. Організація структури управління підприємством. Організація охорони і безпеки праці на підприємстві.

Вправи

Бур'яни і заходи боротьби з ними. Визначення ступеня забур'яненості та проведення заходів боротьби у міжряддях саду та пристовбурних смугах; розрахунок норм внесення гербіцидів, приготування розчинів та їх внесення.

Тема 3. Плодівництво і ягідництво. Догляд за ягідними кущами. Збирання врожаю

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Проведення догляду за ягідними кущами, збирання врожаю малини, агрусу, смородини.

Провести догляд за плантацією суниць.

Вправи

Закласти плантації суниць. Зібрати врожай і провести догляд за плантацією після збирання врожаю.

Тема 4. Збирання врожаю і підготовка плодового саду до зими

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Провести збирання плодів осінніх і зимових сортів яблук, прибирання і дезінфекція підпор.

Догляд за штамбом плодового дерева і міжрядь, боротьба з шкідниками і хворобами. Захистити дерева від гризунів на зиму.

Вправи

Підготувати ділянку для закладання саду.

Тема 5. Догляд за плодовим садом. Збирання врожаю

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Заходи щодо захисту саду від шкідників і хвороб. Провести підживлення, полив, розпушування міжрядь, пристовбурних смуг і кругів, сівбу і садіння міжрядних культур. Встановити підпори.

Вправи

Проведення знімання і пакування плодів кісточкових порід, збирання яблук і груш, калібрування і пакування плодів.

Тема 6. Зберігання плодів

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Закладення плодів на зберігання. Регулювання температурного режиму і вологості у сховищах.

Тема 7. Переробка плодів і ягід

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Проведення сортування плодів і ягід, що призначені для сушіння і переробки.

Вправи

Провести сушіння плодів і ягід, їх консервування, приготування соків, варення, джемів, мочіння яблук.

Тема 8. Осінні роботи на ягідних плантаціях

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Обрізування стебел малини, які відплодоносили, підготування малини до зимового періоду. Розрідження суниць.

Тема 9. Викопування і зберігання підщеп та саджанців

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Вивчення різних форм крони і сортові ознаки

Вправи

Викопати підщепи і саджанці плодових і ягідних культур. Провести їх сортування, пакування і прикопування. Організувати захист прикопаних рослин від пошкодження гризунами.

Тема 10. Виноградарство. Догляд за шкількою і викопування саджанців.

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Підготувати ділянку для шкільки. Скласти план сівозміни у шкільці. Підготувати ґрунт до садіння у шкільці. Провести заходи щодо боротьби з хворобами і шкідниками.

Підготувати сховища для закладання саджанців на зимове зберігання. Упакувати саджанці для відправлення на далеку відстань.

Вправи

Провести протруювання ґрунту. Провести викопування саджанців за допомогою засобів механізації, сортування, зв'язування у пучки.

Провести накривання укорінених саджанців на зиму для щеплення і кореневласного розмноження. Закласти їх на зберігання.

Тема 11. Оцінка винних і столових сортів винограду

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи:

Вивчити стандартні і перспективні сорти винограду. Ознайомитися з основними столовими і винними сортами винограду.

Вправи

Зробити дегустацію і оцінку столових і винних сортів винограду. Визначити міцність ягід при роздавлюванні за допомогою приладів. Визначити цукристість і кислотність соку винограду столових сортів.

Тема 12. Збирання врожаю і підготовка його до реалізації і зберігання

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Проведення контролю за дозріванням технічних сортів винограду. Визначити ступінь технічної зрілості винограду за допомогою польового рефрактометра. Провести вибіркове збирання столових сортів винограду. Сортування і пакування винограду. Збирання врожаю технічних сортів винограду, його транспортування, укладання на зберігання.

Вправи

Провести осіннє обрізування із залишенням пагонів для відводів. Скласти план реконструкції виноградників. Підготувати машини для розпушування ґрунту і внесення добрив. Розрахувати потребу в добривах. Підготувати добрива і внести їх у ґрунт. Провести роботи з оновлення плантажу, вологозарядковий полив. Провести укладання кушів для вкривання їх на зиму. Перекопування ґрунту між кущами. Оранка. Вкривання кушів на зиму. Ведення журналу обліку.

Тема 13. Догляд за маточниками філоксеростійких прищеп. Заготівля живців.

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Провести догляд за маточниками філоксеростійких прищеп.

Вправи

Заготовити чубуки.

Тема 14. Декоративне садівництво. Збирання насіння однорічників

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи:

Проводити роботи по збиранню насіння однорічників.

Вправи

Пакувати та закладати на зберігання.

Тема15. Викопування бульб і цибулин квіткових рослин

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Роботи по викопуванню бульб та цибулин квіткових рослин та закладанню на зберігання.

Тема16. Підготовка клумб до зими

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Роботи по внесенню добрив і обробітку ґрунту в клумбах при підготовці їх до зими.

Тема17. Бджільництво. Технологія виробництва продукції бджільництва

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи:

Провести відкачування меду, перетопку воску, заготівлю квіткового пилку, маточного молочка, прополісу, бджолоїної отрути.

Тема18. Хвороби, вороги і шкідники бджіл, методи профілактики і боротьби з ними.

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки в навчальному саду

Навчально-виробничі роботи

Класифікація хвороб та причини їх виникнення. Незаразні хвороби. Інфекційні хвороби. Інвазійні хвороби. Вороги та шкідники бджіл.

Вправи

Проведення профілактичних заходів щодо боротьби з хворобами, ворогам та шкідниками бджіл.

Виробнича практика

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1 розряд

Тематичний план

Результат навчання	назва РН (компетентності)	Кількість годин
РН 1.	Володіти агротехнікою вирощування плодово-ягідних культур	49
РН 2.	Володіти агротехнікою вирощування овочевих культур відкритого ґрунту	35
РН 3.	Застосовувати технологію вирощування овочевих культур в закритому ґрунті	35
Всього годин:		119

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 2 розряд

Тематичний план

Результат навчання	назва РН (компетентності)	Кількість годин
РН 4.	Застосовувати технологію виконання механізованих робіт в плодовому саду та плодовому розсаднику	49
РН 5.	Застосовувати агротехніку та виконання механізованих робіт з вирощування овочевих культур у відкритому та закритому ґрунтах	56
РН 6.	Володіти технологією зберігання плодово-ягідної та овочевої продукції, способи	70
Всього годин:		175

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 3 розряд

Тематичний план

Результат навчання	назва РН (компетентності)	Кількість годин
РН 7.	Використовувати набуті знання та вміння з плодівництва та декоративного садівництва	63
РН 8.	Володіти технологією вирощування овочів відкритого та закритого ґрунту	70
РН 9.	Використання машин та знарядь для вирощування овочевих культур	105
<i>Всього годин:</i>		238

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
Виробничої практики

Професія: **Садовод**

Кваліфікація: **садовод 3-го розряду**

Тематичний план

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ознайомлення з господарством. Ознайомлення з правилами охорони праці і пожежної безпеки в господарстві	8
2.	Самостійне виконання робіт садовода 3-го розряду	148
	Кваліфікаційна пробна робота	
	Всього:	156

Виробнича практика

Інструктаж з охорони праці і пожежної безпеки на підприємстві.

Тема 1. Ознайомлення з господарством. Ознайомлення з правилами охорони праці і пожежної безпеки в господарстві

Ознайомлення з господарством. Організація структури управління підприємством. Організація охорони і безпеки праці на підприємстві.

Тема 2. Самостійне виконання робіт садовода складністю 3-го розряду

Самостійне виконання робіт на робочому місці садовода складністю 3-го розряду у відповідності до вимог кваліфікаційної характеристики і з дотриманням норм безпеки праці.

Роботи виконуються на основі нормативних документів на обладнання, інструмент та інвентар з використанням нової техніки, технології, найбільш ефективного використання робочого часу тощо.

За час виробничої практики учні повинні навчитися самостійно виконувати роботу з професії на робочих місцях господарства, згідно кваліфікаційної характеристики, використовуючи передову технологію та наукову організацію праці.

Під час виробничої практики учні повинні:

- виконувати роботи на основі технічної документації, яка використовується в господарстві;
 - самостійно розробляти і здійснювати заходи з найбільш ефективного використання робочого часу, підвищення якості продукції, економних витрат сировини і матеріалів;
 - використовувати передові високопродуктивні прийоми праці;
 - виявляти технічні неполадки обладнання і вживати заходи з їх усунення;
- брати участь у раціоналізаторській роботі;
- визначати обсяг трудового вкладу робітників в досягненні кінцевих результатів праці первинного трудового колективу в умовах

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт

- 1.Визначити значення плодів у харчуванні людини.
- 2.Описати будову плодового дерева.
- 3.Класифікувати плодові рослини за виробничо-біологічними ознаками.
- 4.Класифікувати плодові рослини за їх будовою та зовнішнім виглядом.
- 5.Підготувти сіянці, саджанці, живці та інший садивний матеріал до висаджування.
- 6.Обрізати коріння та крони саджанців, сіянців, дичок та декоративних кущів перед садінням.
- 7.Провести перевірку рослин після механізованого садіння.
- 8.Вирізати пагони, підрізати верхівки рослин.
- 9.Вирізати слабкі, сухі та зламані гілки у саджанцях плодових та ягідних культур.
- 10.Описати вплив факторів зовнішнього середовища на ріст і розвиток плодових дерев.
- 11.Охарактеризувати значення теплового режиму та світла в житті плодових рослин.
- 12.Описати способи забезпечення необхідного водного режиму у саду.
- 13.Забезпечити поживний режим плодових рослин.
- 14.Описати способи розмноження плодових рослин.
- 15.Розмножити плодові рослини природним способом.
- 16.Розмножити плодові рослини штучним способом.
20. Описати технології проведення різних видів щеплень плодових рослин.
- 21 Провести щеплення способом у розщіп.
- 22.Виконати щеплення способом за кору.
- 23.Провести щеплення містком.
- 24.Охарактеризувати закономірності росту плодових рослин.
- 25.Описати закономірності плодоношення.
- 26.Визначити значення підщеп для вирощування плодових дерев.
- 27.Охарактеризувати підщепи, вирощені з насіння.
- 28.Дати характеристику клоновим підщепам.

29. Стратифікувати насіння плодових порід.
30. Описати технологію вирощування сіянцевих підщеп.
31. Описати технологію закладання маточників клонових підщеп та догляду за ними.
32. Провести окулірування підщеп.

Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми

Професія: 6111 Плодоовочівник

Професійна кваліфікація: плодоовочівник 1-го, 2-го, 3-го розрядів

№ з\п	Найменування	Кількість на групу з 30 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1.	2	3	4	5
1. Навчальне господарство				
	Обладнання			
1.	Плуг тракторний		1	
2.	Борони		3	Всі види
3.	Овочева сівалка		1	
4.	Розкидач мінеральних добрив		1	
5.	Розкидач органічних добрив		1	
6.	Картоплесаджалка		1	
7.	Обприскувач		1	
8.	Картоплекопач		1	
9.	Кінний копач		1	
10.	Насіннеочисна машина		1	
11.	Культиватори		1	
12.	Катки		1	
13.	Шпагат	1 бухта	1 бухта	
14.	Ящики для стратифікації	30	10	
15.	Садовий вар	30 баночок	10 баночок	
16.	Масляна фарба	1 банка	1 банка	
17.	Бруски	30	10	
18.	Правильні ремені	30	10	
19.	Відра	30	10	
20.	Підручники	30	10	
21.	Сіль	3кг	1кг	
22.	Посудина	30шт	10шт	
23.	Річковий пісок	90кг	30кг	

24.	Шпагат	1 бухта	1 бухта	
25.	Кілочки	30	10	
26.	Ящики, касети	10	5	
27.	Деревна стружка	10кг	5кг	
28.	Фруктовий папір	1 рулон	1 рулон	
29.	Шаблони для плодів	1 комплект	1 комплект	
30.	Обв'язувальний матеріал	30 комплектів	10 комплектів	
31.	Промивні решета	30	10	
	Інструменти			
1.	Штикові лопати	30	10	
2.	Граблі	30	10	
3.	Садові пилки	30	10	
4.	Секатори	30	10	
5.	Садові ножі	30	10	
6.	Садові драбини	15	5	
	Прилади і пристрої			
1.	Психрометр	1	1	
2.	Термометр	30	10	
3.	Холодильник	1	1	

Лабораторія

<i>Лабораторне обладнання і пристосування</i>				
1	Банки скляні для консервування 0,5 л 1,0 л 3,0 л	20 шт. 20 шт. 20 шт.		
2	Ємкості для бланширування і стерилізації (10л)	5 шт.		
3	Ковшик емальований	6 шт.		
4	Ложки дерев'яні	10 шт.		
5	Машинка для ручної закрутки	10 шт.		
6	Ножі кухонні	30 шт.		
7	Плити електричні	5 шт.	Газова плита	
8	Посуд для миття продукції	5 шт.		
9	Соковижималка	2 шт.	Електросоковижималка	

10	Шафа сушильна	6 шт.		
11	Щіпці для виймання банок	10 шт.		
12	Терка	6 шт.		
<i>Прилади і пристрої</i>				
1	Ареометр для визначення концентрації розчину	2 шт.		
2	Ваги механічні	3 шт.		
3	Рефрактометр	1 шт.		
4	Термометр кімнатний	2 шт.		
5	Термометр технічний (до 150 ⁰)	2 шт.		

Професія: Садовод

Кваліфікація: садовод 3-го розряду

№ з\п	Найменування	Кількість на групу з 30 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування (шт)	Для групового користування (шт)	
1	2	3	4	5
	Обладнання та інструменти			
1.	Окулірувальний ніж	20 шт		
2.	Обв'язувальний матеріал	20 шт		
3.	Ганчірка	20 шт		
4.	Лопата штикова	15 шт		
5.	Граблі	15 шт		
6.	Вила	15 шт		
7.	Вода	достатня кількість		
8	Садовий вар	5 кг		
9	Сапа	15 шт		
10	Сокира	10 шт		
11	Секатор	20 шт		
12	Поливалка	20 шт		
13	Маркер	5 шт		
14	Ножівка	3 шт		
15	Мотузка	10 шт х 5 м		
16	Кушоріз	5 шт		
17	Сучкоріз	5 шт		
	Садивний матеріал			
18	Живці:		достатня кількість	
19	- яблуня			
20	- смородина			
20	- порічки			
21	- агрус			
22	- черешня			

23	- вишня			
24	- груша			
25	- слива			
26	- абрикос			
27	- зелені живці винограду			
28	- здерев'янілі живці винограду			
29	Насіння:		достатня кількість	
30	- яблуня			
31	- айва			
32	- груша			
33	- слива			
34	- вишня			
35	- абрикос			
36	- черешня			
37	- тернослив			
38	- персик			
39	Саджанці:			
40	- груша		10 шт	
41	- яблуня		10 шт	
42	- слива		10 шт	
43	Сіянці:		достатня кількість	
44	- яблуня			
45	- груша			
46	- айва			
47	- слива			
48	- вишня			
49	- абрикос			
50	Маточний посадковий матеріал:			
51	- слива		120 шт	
52	- вишня		120 шт	
53	- абрикос		120 шт	
54	- айва		120 шт	
55	- груша		120 шт	
56	- яблуня		120 шт	
	Навчальні ділянки			
57	Старі дерева:		20 шт	

58	- черешня		50 шт	
59	- груша		50 шт	
60	- слива		30 шт	
61	- яблуня			
62	Третє поле шкілки:		200 м ²	
63	- яблуня		200 м ²	
64	- груша			